

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1949

ΣΕΙΣΒΑΝ 5710

ΕΤΟΣ Α'—ΑΡΙΘ. 8

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΑ

ΚΕΟΥΛΑ

(ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΚΕΡΕΝ ΚΑΓΙΕΜΕΤ ΛΕΪΣΡΑΕΛ
(ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΡΡΙΚΟΣ Κ. ΦΟΡΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΥ 3 - ΤΗΛ. 28556

ΕΤΟΣ Α' - ΑΡΙΘ. 8 - ΑΘΗΝΑΙ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1949, ΣΕΣΒΑΝ 5710

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Israel Cohen	: Τα παρασκήνια τῆς Δηλώσεως Μπάλφουρ 3
Nahoum Vilensky	: Ἱερουσαλήμ 6
Maurice Hano	: Ἴταλοι χωρικοὶ γίνονται ἔβραιοι! 8
Yehouda Haezrahi	: Ἑβραῖες ποιήτριες 13
**	: Ἡ γέννηση ἑνὸς ζιμπούτς 15
Γ.Φ.	: Καθήζοντα 20
**	: Τὰ πολιτικά κόμματα στὸ Ἰσραήλ 22
P. Bat - Yedidyah	: Ἠγέτες τοῦ Ἰσραήλ 25
**	: Ἰσραηλιανὴ ζωὴ 26
**	: Γράμματα στὸν Διευθυντὴ 28
**	: Εἰδήσεις τοῦ Κέρεν Καγιέμετ 30
**	: Ἑβραϊκὸ πνεῦμα 31

Στὸ ἐξώφυλλο: Ὁ Πρόεδρος Βαΐτσμαν πού στίς 27 Νοεμβρίου θά γιορτάσῃ τὰ 75 του χρόνια.

Συνδρομαί: Ἐτησίᾳ Δοχ. 50.000 Ἑξαμηνιαία Δοχ. 25.000

2 Νοεμβρίου 1917: ἕνας σταθμὸς στὴν ἔβραϊκὴ ἱστορία

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΕΩΣ ΜΠΑΛΦΟΥΡ

Τοῦ ΙΣΡΑΕΛ ΚΟΕΝ

Πέρασαν τριάντα χρόνια ἀπ' τὴ Δήλωση Μπάλφουρ καὶ σήμερα τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραήλ εἶναι μιὰ πραγματικότητα. Ὅμως εἶναι πάντοτε ἐνδιαφέρον νὰ θυμηθῆ κανεὶς τὰ περιστατικὰ πού ὀδήγησαν σ' αὐτὸ τὸ ἔγγραφο, τὸ σπουδαιότερο γεγονός στὴν ἔβραϊκὴ ἱστορία ἀπὸ τὴ ρωμαϊκὴ κατάκτηση τῆς Ἰουδαίας.

Τὸν Ἰούνιον 1916, λίγες ἑβδομάδες μετὰ τὴν ἐπιστροφή μου ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία στὴ Γερμανία, συνήντησα σ' ἕνα θέατρο τὸν Δρα Βαΐτσμαν πού εἶχα γνωρίσει στὸ Σιονιστικὸ Συνέδριο τοῦ 1903. Μοῦ εἶπε ὅτι ἀπὸ κάμποσο καιρὸ, αὐτὸς καὶ ἄλλοι σιονιστὲς ἠγέτες συζητοῦσαν μὲ τὴν Βρεταννικὴ Κυβέρνηση γιὰ τὸ μέλλον τῆς Παλαιστίνης ἐν ὄψει τῆς καταρρεύσεως τῶν Κεντρικῶν Δυνάμεων. Κατεβάλλετο προσπάθεια νὰ διατυπωθῆ μιὰ βρεταννικὴ δήλωση συμπαθείας πρὸς τοὺς σιονιστικοὺς πόθους, πού νὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπ' τὴν κυβέρνηση. Μοῦ ζήτησε μάλιστα νὰ ἐπιχειρήσω κι' ἐγὼ νὰ βρῶ μιὰ διατύπωση τῆς δηλώσεως καὶ πράγματι ἀσχολήθηκα μὲ τὸ ζήτημα αὐτό. Λίγες μέρες ἀργότερα, πῆγα σπῆτι του γιὰ νὰ τοῦ πάω τὸ δικό μου σχέδιο, καὶ ἤρθε νὰ μοῦ ἀνοίξῃ ἕνας νεαρὸς, ντυμένος χαλκί. Αὐτὸς ὁ νεαρὸς ἦταν ὁ Βλαδίμιρος Γιαμποτίνσκη πού ἔμενε τότε στὸ σπῆτι τοῦ Βαΐτσμαν, καὶ προσπαθοῦσε νὰ διοργανώσῃ μιὰ Ἑβραϊκὴ Λεγεῶνα γιὰ τὴν Παλαιστίνη.

Δὲν μπορῶ νὰ ξέρω κατὰ πόσο συνέβαλα στὴν τελικὴ διατύπωση τῆς δηλώσεως πού δημοσιεύθηκε ἕνα χρόνο ἀργότερα, γιὰτὶ δὲν κράτησα τὸ κείμενο τοῦ σχεδίου μου. Πάντως, δεκάδες σχέδια ὑποβλήθηκαν, τροποποιήθηκαν, συνδιάσθηκαν καὶ ἀναθεωρηθήκανε, καὶ στοὺς σιονιστικοὺς κύκλους καὶ στοὺς κυβερνητικούς, προτοῦ υἱοθετηθῆ ἐπὶ τέλος ἡ βρεταννικὴ κυβέρνησις τὸ κείμενο πού δημοσιεύθηκε στίς 2 Νοεμβρίου 1917.

1916: πρῶτο ὑπόμνημα στὸ Λονδίνο

Αὐτὸ τὸ ἔγγραφο ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ συντονισμοῦ διαφόρων δυνάμεων πού εἶχαν ἀρχίσει τὸ ἔργο τους πρὶν ἀπ' τὸ τέλος τοῦ 1914. Τότε

είναι που ο Δρ. Βάιτμαν, που ήταν καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ, μπόρεσε χάρις στον κ. Π. Σκότ, διευθυντή του «Μάντσεστερ Γκάρντιαν» να προκαλέσει το ενδιαφέρον του Λάβιντ Λόυντ Τζώρτζ και του Χέρμπερτ Σάμουελ για τα προβλήματα του σιωνισμού. Ο Σάμουελ συζήτησε το σχέδιο ενός εβραϊκού Κράτους στην Παλαιστίνη, το Νοέμβριο 1914, με τον σερ Έντουαρντ Γκρέυ, υπουργό των Ξεωτερικών, που έδειξε ευνοϊκές διαθέσεις. Στην αρχή του 1915, υπέβαλε ένα σημείωμα στην κυβέρνηση, αλλά ήταν ακόμα πολύ νωρίς για μια σιωνιστική ενέργεια. Και μόνο τον Οκτώβριο 1916, ο Δρ. Βάιτμαν και οι συνεργάτες του υπέβαλαν στην κυβέρνηση ένα υπόμνημα στο οποίο έκαναν προτάσεις για ένα εβραϊκό αποικισμό της Παλαιστίνης σύμφωνα με τους σιωνιστικούς πόθους. Ο Ναούμ Σόκολοβ είχε φθάσει στο Λονδίνο πριν απ' το τέλος του 1914, ενώ ο Δρ Βάιτμαν έγκατεστάθηκε στο Λονδίνο το 1916, όταν διορίστηκε διευθυντής των εργαστηρίων του Ναυαρχείου.

Παρίσι και Ρώμη

Μικρή πρόοδος αμειώθηκε έως τις αρχές του 1917. Την εποχή εκείνη, μια σύσκεψη έφερε σ' έπαφή τους σιωνιστές αντιπροσώπους και τον σερ Μάρκ Σάιξς, διευθυντή του τμήματος Έγγυς Ανατολής του Υπουργείου Ξεωτερικών και ειλικρινή φίλον της εβραϊκής εθνικής υποθέσεως. Λόγω της διεθνούς φύσεως του ζητήματος, ο Σόκολοβ πήγε στο Παρίσι και στη Ρώμη για να προσεταιρισθῆ την γαλλική κυβέρνηση, την ιταλική και τον Πάπα: οι σιωνιστές των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ρωσίας έκρατούντο ένήμεροι των διαπραγματεύσεων από τη διπλωματική οδό. Κι' όταν ο Λόρντ Μράλφουρ πήγε στη Ώμερική την άνοιξη του 1917, συζήτησε το ζήτημα με τον πρόεδρο Ουίλσον και τον δικαστή Λουίς Δ. Μπράντες, που ήδη από κάμποσο καιρό έθεωρείτο ο εκπρόσωπος των αμερικανών σιωνιστών.

Η ίδρυση μιᾶς Έβραϊκής Έθνικῆς Έστίας

Δυστυχῶς πολλά σημαντικά μέλη της αγγλο-εβραϊκῆς κοινότητας ἀντετάσσοντο σθεναρά στις προσπάθειες των σιωνιστῶν ἡγετῶν στὴν Ἀγγλία, ὥστε ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἄργησε πολὺ νὰ κἀνη τὴ δῆλωσις πὺ περιεμεναν οἱ σιωνιστῆς. Οἱ πρόεδροι τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἀγγλῶν Έβραίων καὶ τῆς Ἀγγλο-Έβραϊκῆς Ένώσεως δημοσίευσαν ἕνα γράμμα στὸν «Τάϊμς» τῆς 24 Μαΐου 1917, στὸ ὁποῖο ἐπετίθεντο ἐναντίον τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ σιωνισμοῦ καὶ προσπαθοῦσαν νὰ συκοφαντήσουν τοὺς ἡγέτες του. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε μιὰ ἐπανάστασις στὸ Συμβούλιον τῶν Ἀγγλοεβραίων, καὶ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ προέδρου. Δύο μῆνες ἀργότερα οἱ σιωνιστῆς ἡγέτες υπέβαλαν στὴν κυβέρνησις ἕνα σχέδιον πὺ ἐτόνιζε «τὴν ἀρχὴ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς Παλαιστίνης ὡς Έθνικῆς Έστίας γιὰ τὸν εβραϊκὸ λαὸ» καὶ ἔθετε «ὡς προϋπόθεσις γιὰ τὴν πραγματοποιήσις τοῦ σχεδίου, τὴν παροχὴ μιᾶς ἐσωτερικῆς αὐτονομίας στὸν εβραϊκὸ πληθυσμὸ στὴν Παλαιστίνη, τὴν ἐλεύθερη μετανάστευσις γιὰ τοὺς εβραίους καὶ τὴν ἴδρυσιν ἑνὸς ἐθνικοῦ εβραϊκοῦ ὀργανισμοῦ γιὰ τὸν ἀποικισμό». Ἡ κυβέρνησις ὁμως τροποποίησε αὐτὸ τὸ σχέδιον καὶ ἔστειλε ἕνα ἄλλο σχέδιον σὲ κάμποσες προσωπικότητες, σιωνιστῆς καὶ μὴ, ζητώντας τὴν γραπτὴ τους γνώμη. Ὁ Σόκολοβ καὶ ὁ Βάιτμαν δέχθησαν τὸ τροποποιημένον σχέδιον πὺ περιεῖχε τὴ φράσις «ἴδρυσιν στὴν Παλαιστίνη μιᾶς Έθνικῆς Έστίας», μολοντὶ προτιμοῦσαν τὴν «ἀνοικοδόμησις τῆς Παλαιστίνης ὡς Έθνικῆς Έστίας». Οἱ μὴ σιωνιστῆς, ἢ μᾶλλον οἱ ἀντισιωνιστῆς, πρόβαλαν πολλὰς ἀντιρρήσεις, πρὸ παντὸς ὅσον ἀφορᾷ τὴ λέξι «ἐθνικὴ». Ἡ κυβέρνησις, ἀφοῦ μελέτησε τὶς διάφορες ἀπαντήσεις, ἔκανε κι' ἄλλες τροποποιήσεις στὸ σχέδιον. Ἀλλὰ μεσολάβησε ἄλλος καιρὸς πρὶν ἐγκριθῆ ὀριστικᾶ τὸ τελικὸ

κείμενον, λόγω τῆς ἐπίμονης ἀντιδράσεως ἑνὸς εβραίου, μέλους τῆς κυβερνήσεως, τοῦ Έντουϊν Σ, Μόνταγκιου, ὑπουργοῦ τῶν Ἰνδιῶν. Γι' αὐτὸ θεωρήθηκε σκόπιμον νὰ ἐνισχυθῆ ἡ θέση τῶν φίλων τοῦ σιωνισμοῦ στὴν κυβέρνησις, ζητώντας τὴν ὑποστήριξι τῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ δικαστῆς Μπράντες μεσολάβησε στὸν πρόεδρον Ουίλσον πὺ ἔστειλε στὴν Βρεταννικὴ κυβέρνησις ἕνα προσωπικὸ μῆνυμα με τὸ ὁποῖο ἔδινε τὴ συγκατάθεσί του γιὰ μιὰ δῆλωσις ὑπὲρ τοῦ σιωνισμοῦ. Καὶ στὶς 2 Νοεμβρίου 1917 ἐπὶ τέλους, ὁ Λόρδος Μπάλφουρ, τότε Ὑπουργὸς τῶν Ξεωτερικῶν, ἔστειλε τὸ ἱστορικὸ γράμμα τοῦ στὸν Λόρδο Ρότσιλντ, πὺ δὲν εἶχε καμμιά θέση στὸ σιωνιστικὸ κίνημα, ἀλλὰ τὸν εἶχαν διαλέξει λόγω τοῦ κύρους τοῦ ὀνοματὸς του.

Ὅποιοι καὶ νᾶναι οἱ ἰδεολογικοὶ λόγοι πὺ ὤθησαν τὴν Βρεταννικὴν κυβέρνησις στὴν ἐνέργεια αὐτῆ, δὲν χωράει καμμιά ἀμφιβολία (καὶ ὁ τότε Πρωθυπουργὸς Λόυντ Τζώρτζ, δὲν τόκρυψε τὸ 1917, ἀπρὸστὰ στὴ Βασιλικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Παλαιστίνη) ὅτι ἡ δῆλωσις Μπάλφουρ ἔγινε «γιὰ λόγους προπαγάνδας». Στὴν κρίσιμη κατάστασι πὺ βοισκόντουσαν οἱ Σύμμαχοι τὸ 1917 «παραδεχόντουσαν ὅλοι ὅτι οἱ εβραϊκῆς συμπάθειες, ἢ ἀντιπάθειες, ἔπαιζαν σπουδαῖο ρόλον γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς συμμαχικῆς υποθέσεως. Ἰδιαιτέρως ἡ εβραϊκὴ συμπάθεια θὰ ἐνίσχυε τὴ βοήθεια τοῦ ἀμερικανικοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ θὰ ἔκανε πὺ δύσκολη γιὰ τὴ Γερμανία τὴν ἀνακούφιση ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ της βάρη».

Ἡ ἐντολὴ

Ἡ δῆλωσις ἔδωσε ἀφορμὴ σὲ διάφορες ἐρμηνεῖες, ἀλλὰ ὅλες συμφωνοῦν σ' ἕνα σημείον, ὅτι ἀποτελεῖ σταθμὸν στὰ πεπραγμένα τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ: μιὰ μεγάλη Δύναμις ἀπεφάσιζε νὰ βοηθήσῃ τὴν πραγματοποίησι τῆς ἐθνικῆς εβραϊκῆς ἐλπίδας στὴν χώρα τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ Βασιλικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Παλαιστίνη, πὺ μελέτησε ὅλα τὰ ἀρχεῖα, ἐδήλωσε ὅτι οἱ λέξεις «ἴδρυσιν μιᾶς ἐθνικῆς Έστίας στὴν Παλαιστίνη» ἦσαν τὸ ἀποτέλεσμα ἑνὸς συμβιβασμοῦ μεταξὺ τῶν ὑπουργῶν πὺ ἐνούσαν τὴ δημιουργία ἑνὸς εβραϊκοῦ Κράτους κι' ἐκείνων πὺ ἀντετάσσοντο.

Ἡ ἐντολὴ γιὰ τὴν Παλαιστίνη δόθηκε στὴ Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ μόνο στὶς 24 Ἀπριλίου 1920, καὶ μόνο δύο χρόνια ἀργότερα, στὶς 24 Ἰουλίου 1922, τὸ κείμενον τῆς ἐντολῆς κατεκυρώνετο ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Μεσολάβησαν μακρυνὲς συζητήσεις μεταξὺ βρεταννικῆς κυβερνήσεως καὶ σιωνιστικῆς ὀργανώσεως, κατὰ τὶς ὁποῖες πολλὰ σχέδια ὑπεβλήθησαν, τροποποιήθησαν, καὶ ξαναπαρουσιάσθησαν. Στὴν τελικὴ του διατύπωσι ὁ πρόλογος τῆς ἐντολῆς περιεῖχε τὴ δῆλωσις Μπάλφουρ καὶ ἀναγνωρίζει «τοὺς ἱστορικοὺς δεσμοὺς τοῦ εβραϊκοῦ λαοῦ με τὴν Παλαιστίνη καὶ τοὺς λόγους τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς ἐθνικῆς του Έστίας στὴν χώρα αὐτῆ». Ἡ υἰοθέτησις τῆς ἐντολῆς ἐγκαινίασε ἕνα μακρὸν ἀγῶνα μεταξὺ τῆς σιωνιστικῆς ὀργανώσεως καὶ μερικῶν στοιχείων τῆς βρεταννικῆς κυβερνήσεως, γιὰ τὴν πραγματοποίησι τῆς βασικῆς ἀρχῆς τοῦ σιωνισμοῦ. Ἡ νίκη ἤρθε εἴκοσι πέντε χρόνια ἀργότερα με τὴν ἱστορικὴ ἀπόφασιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Ἱερουσαλήμ

Τοῦ κ. Ναοῦ Βιλένσκη

Ὅσο περνάει ὁ καιρὸς, γίνεται περισσότερο φανερό, ἀκόμα καὶ στὰ μάτια τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης, ὅτι τὸ σχέδιο γὰρ τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς Συμφιλιωτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐμπνέεται καθόλου ἀπ' τὴ σκέψη νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ἀπαρabiαστον τῶν Ἁγίων Τόπων, ἀλλὰ ἀπὸ σκοποὺς καθαρὰ πολιτικούς. Τὸ ἔγγραφο γράφτηκε στὴ Λωζάννη, ἀλλὰ οἱ ἐμπνευστὲς του βρiσκονται στὴν Οὐάσιγκτον καὶ στὸ Λονδίνο.

Ἡ πρώτη παρατήρηση πὺ μπορεῖ ἀμέσως νὰ κάνη κανεὶς στὴν Συμφιλιωτικῆ Ἐπιτροπῇ εἶναι ὅτι δὲν λείπει τίποτα γιὰ τὸν χαρακτηῖρα ἐκατὸ στὰ ἑκατὸ Ἑβραϊκὸ τῆς Ἰσραηλιανῆς Ἱερουσαλήμ (καὶ εἶναι γι' αὐτὴ καὶ ὄχι γιὰ τοὺς Ἁγίους Τόπους πὺ οὐσιαστικὰ δίνεται ἡ μάχη). Δὲν λείπει στὸν χριστιανικὸ κόσμον ὅτι οἱ συνοικίες πὺ ζητᾶμε βρiσκονται ἔξω ἀπὸ τὴν παλιὰ πόλη, ὅτι ἦσαν ἕνα κομμάτι ἔρημο γεμάτο βράχους πὺ οἱ Ἑβραῖοι ἀγόρασαν μὲ χρυσάφι καὶ πὺ ἔγινε κατοικήσιμον χάρις στὴν ἑβραϊκὴ ἐργασία. Διατηρεῖ ἔτσι ἐσκεμμένως τὴ σύγχυση πὺ ὑπάρχει στὸ ἔξωτερικὸ ὅπου γενικῶς πιστεῦνουν ὅτι στὴν Ἱερουσαλήμ οἱ Ἁγιοὶ Τόποι εἶναι διεσπαρμένοι ἀνάμεσα σὲ ἑβραϊκὲς περιοχές. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἡ Συμφιλιωτικῆ Ἐπιτροπῇ ἀντὶ νὰ ἐξαφανίσῃ αὐτὴν τὴν πλάνη, τὴν ἐνισχύει.

Γιὰ μᾶς, κάθε σπιθαμὴ τοῦ ἐδάφους μας, εἶναι ἱερή. Ἀπ' τὴν ἄλλη πλευρὰ ὁ χριστιανικὸς κόσμος λείπει ὅτι δὲν ἐνδιαφέρεται παρὰ μόνο γιὰ τοὺς Ἁγίους Τόπους. Τότε γιατί ἡ Ἐπιτροπῇ μᾶς ζητᾶει τὴ Ρομέϊμα, τὸ Μαχνέ Ἰεουνιᾶ, τὸ Μπέϊτ Ἀκέρεμ, τὸ Μπάϊτ Βεγκάν, τὴ Ρεχάβια, τὴ Μέα Σεαρίμ, τὴ Γκεουλά, τὸ Μοντεφιόρε, τὸ Σανχεντρίν—ὅλες συνοικίες ἀποκλειστικῶς ἑβραϊκὲς ὅπου δὲν ὑπάρχει κανένας ἀπολύτως Ἁγιος Τόπος, οὔτε χριστιανικὸς οὔτε μουσουλμανικὸς; Ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι δύσκολη: Χρειάζονται φορολογούμενοι γιὰ νὰ καλύψουν τὰ ἔξοδα τῆς πολυδάπανης διοικητικῆς μηχανῆς τοῦ ΟΗΕ. Θέλουν ἔτσι νὰ ἐπαναλάβουν τὸ πείραμα τῆς ἐντολοδόχου Δυνάμεως, πὺ βάστηξε 31 χρόνια κατὰ τὰ ὅποια συντηρούσαμε ἀκουσίως καὶ τοὺς βρεταννοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἄραβες «ἐφφέντι». Καὶ εἶναι γι' αὐτὸν τὸ λόγο κατ' ἔξοχὴν ὑλιστικὸ, πὺ δὲν ἔχει καμμιά σχέση μὲ τὸ πνεῦμα τῶν Ἁγίων Τόπων, πὺ ἡ διεθνῆς ζώνη πρέπει νὰ περιλάβῃ καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ τὴν ἐνδοχώρα της ἀπ' τὸ Ἄϊν Καρέμ ἕως τὴ Βηθλεέμ.

Ἡ ἀντίδραση πὺ αὐτὸ τὸ σχέδιο προκαλεῖ μέσα μας ἐνισχύεται ἀκόμα περισσότερο γιατί ξέρουμε πολὺ καλά ὅτι ἡ κυριαρχία τοῦ ΟΗΕ δὲν πρόκειται νὰ βαστάξῃ πολὺ καὶ θ' ἀντικατασταθῇ ὅπωςδήποτε καὶ πολὺ σύντομα ἀπὸ τὴ βρεταννικὴ κυριαρχία. Τὸ ἀναγγέλλει ἀπὸ τώρα τὸ «σύνταγμα» πὺ ἐτοίμασε ἡ Ἐπιτροπῇ. Πράγματι ἡ πόλις θὰ διαιρεθῇ σὲ δύο ζῶνες, μιὰ ἑβραϊκὴ καὶ μιὰ ἄραβικὴ, ὑπὸ τὴ διοίκηση μιᾶς τοπικῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Αὐτὲς οἱ δύο δημοτικὲς ἀρχὲς θ' ἀσχολοῦνται μὲ τὶς λεπτομέρειες καὶ θὰ

εἶναι ὑπὸ τὸν ἔλεγχον ἑνὸς μικτοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου μὲ νομοθετικὴ ἐξουσία (ἡ ἐκτελεστικὴ θὰ ἀνήκει στὸν Ὑπατο Ἀρμοστὴ τοῦ ΟΗΕ) τοῦ ὁποῦ ἡ σύνθεση θὰ βασίζεται πάνω σὲ θρησκευτικὰ κριτήρια: τέσσερες ἑβραῖοι, τέσσερες μουσουλμάνοι, τέσσερες χριστιανοί. Οἱ τέσσερες μουσουλμάνοι καὶ οἱ τέσσερες χριστιανοὶ θὰ εἶναι πιθανῶς ὅλοι Ἄραβες (μπορεῖ καὶ νὰ διωρισθοῦν, γιὰ νὰ σωθοῦν τὰ προσχήματα, ἕνας ἢ δύο χριστιανοὶ μὴ ἄραβες, ἄγγλοι ἢ ἀμερικανοί), πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπολογίσῃ κανεὶς σὲ μιὰ μόνιμη ἄραβικὴ ἢ ἄραβόσαξονικὴ πλειοψηφία. Στὶς σημερινὲς περιστάσεις, μὲ τὰ ἄγγλικὰ στρατεύματα πὺ στρατοπεδεύουν δύο βήματα ἀπ' τὴν Ἱερουσαλήμ (ἡ Ἀραβικὴ Λεγεῶνα), μιὰ πλειοψηφία ἄραβικὴ ἢ ἄραβόσαξονικὴ δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ φιλοβρεταννικὴ πλειοψηφία, ἐκτελεστικὸ ὄργανο τοῦ ἄγγλου διπλωματικοῦ ἀντιπροσώπου στὸ Ἄμμάν ἢ καὶ στὴν Ἱερουσαλήμ ἀκόμα. Θὰ εἶναι ἀρκετὸ νὰ προκληθῇ τὸ παραμικρὸ ἐπεισόδιο μεταξὺ Ἑβραίων καὶ Ἀράβων γιὰ ν' ἀναγκασθῇ τὸ «Μικτὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο» νὰ προσκαλέσῃ τὰ ἄγγλο-ὑπεριορδανικὰ στρατεύματα νὰ κάνουν τὴν εἴσοδόν τους στὴν πόλη πρὸς ἀποκατάσταση τῆς τάξεως. Θὰ ἦταν δηλαδὴ ἕνα εἶδος «λαϊκοῦ δημοψηφίσματος», αὐτὸς ὁ κλασσικὸς τρόπος πὺ ἔχει δοκιμασθῇ πρὶν εἴκοσι αἰῶνες ἀπ' τοὺς Ρωμαίους, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ συντρίψουν ταυτοχρόνως τοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς Ἑλλήνες, στὴν Καισάρεια καὶ στὴν Ἀλεξάνδρεια. Καὶ ποὺς γνωρίζει καλλίτερα ἀπ' τὴν Ἀγγλία τὴν τέχνη νὰ παροτρύνει τοὺς πληθυσμοὺς καὶ νὰ τοὺς σηκῶνῃ τὸν ἕνα ἐναντίον τοῦ ἄλλου;

Δὲν εἴμαστε οὔτε σωβινιστὲς οὔτε φανατικοί, τρέφουμε τὸν μεγαλύτερον σεβασμὸ γιὰ τοὺς Ἁγίους Τόπους ὅλων τῶν θρησκειῶν, καὶ δὲν ζητᾶμε παρὰ νὰ φθάσομε σὲ μιὰ διαρκῆ συμφωνία γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ἀλλὰ δὲν μποροῦμε γιὰ κανένα λόγο νὰ παραιτηθοῦμε ἀπ' τὴν ἑβραϊκὴ Ἱερουσαλήμ, πὺ ἀποτελεῖ οὐσιαστικὸ μέρος τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πὺ ὁ πληθισμὸς της ζητᾶει ὁμοφῶνως νὰ τεθῇ ὑπὸ Ἰσραηλιανὴ διοίκηση.

ΙΤΑΛΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΒΡΑΙΟΙ!*

Του ΜΩΡΙΣ ΧΑΝΟ

Το 1944, έξη φορτηγά μ' ένα απόσπασμα τής εβραϊκής ταξιαρχίας του άγγλικού στρατού ξεκινούσαν απ' τον καταυλισμό τους, στην περιοχή του Γκαργγκάνο, επί τής Αδριατικής, στη Νότιο Ιταλία, για να πάνε να βρουν ξυλεία σε μια αποθήκη κοντά στη Φότζα. Τα έξη φορτηγά με τὸ άστέρι του Δαβίδ διασχίσανε τὰ χωριά χωρίς να σταματήσουν. Στο γυρισμό μια παράξενη έκπληξη περίμενε τούς Έβραίους στρατιώτες: σ' ένα απ' τὰ χωριά, από τὰ όποια ξαναπερνούσαν γυρίζοντας, μια σιωνιστική σημαία ήταν άναρτημένη σ' ένα σπίτι, στο κεντρικό δρόμο.

Έκει βρήκαν άπλους Ιταλούς χωρικούς, που έλεγαν ότι είναι Έβραίοι: ή κοινότητα του Σάν Νικάντρο συσπειρωμένη γύρω απ' την οικογένεια Μαντούτσιο.

Το 1947, οι δύο πρώτες οικογένειες ανεχώρησαν για τὸ Ισραήλ.

Αυτή ή ιστορία, άφελής και ήρωική, είχε άρχισι απ' τή στιγμή, που ο Ντονάτο Μαντούτσιο είχε αλλάξει θρησκεία μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Όταν ο Ντονάτο Μαντούτσιο κατατάχθηκε στο στρατό τὸ 1915, δέν ήξερε ούτε να γράφη, ούτε να διαβάξη. Έλαβε μια στοιχειώδη μόρφωση στο σύνταγμα του κι' όταν γύρισε σπίτι του, καταδικασμένος να

μείνη άκίνητος από τὰ τραύματά του, άρχισε να διαβάξη και να ενδιαφέρεται για τὰ θρησκευτικά προβλήματα.

Καθόταν στο Σάν Νικάντρο, που είχε 18.000 κατοίκους. Ήταν ένα απ' αυτά τὰ σχεδόν άπρόσιτα χωριά, περιστοιχισμένο από βράχους και άγονη γή. Οι κάτοικοί του, χωρικοί και ψαράδες, ζούσαν μια σκληρή ζωή. Έχουν κρατήσει τὰ άρχαία έθιμά τους και τήν δική τους τή διάλεκτο. Κλεισμένοι σ' αυτά τὰ στενά όρια, άσχολούνται με τις θρησκευτικές διαφορές μ' ένα πάθος που δέν απέχει πολύ απ' τὸ φανατισμό.

Η Ιταλία ήταν φτωγή τότε και ή γενική δυσφορία ενέτεινε σιγά - σιγά τις κοινωνικές άναταραχές, που έπρόκειτο να οδηγήσουν τή χώρα στο φασισμό. Στην περιοχή του Γκαργγκάνο αυτές οι ζυμώσεις προκάλεσαν βαθιές αντιδράσεις: κλόνισαν άκόμα και τήν ριζομένη από αιώνες πίστη στην καθολική εκκλησία. Έτσι, όταν ένας διαμαρτυρόμενος πάστορας κατέφθασε στο χωριό, βρήκε έδαφος πολύ πρόσφορο για τὸ κήρυμά του και κατάφερε να προσυλητίση μερικούς χωρικούς. Διένειμε μερικές Βίβλους μεταφρασμένες Ιταλικά. Μία έφθασε στα χέρια του Μαντούτσιο, και ή ανάγνωση της ύπηρεξε γι' αυτόν μια συγκλονιστική αποκάλυψη. Όσο ή Παλιά Διαθήκη του φάνηκε γεμάτη ούσία, άλλο τόσο τὰ Εύαγγέλια τὸν άπογοήτευσαν.

Κάποτε είδε ένα όνειρο. Ένας άγ-

Ή χήρα του Ντονάτο Μαντούτσιο.

γελος έμφανίσθηκε και τὸν φώναξε Λεβή.

— Λέγομαι Ντονάτο κι' όχι Λεβή, του είπε ο Μαντούτσιο.

Ό άγγελος άπάντησε:

— Δέν με γνωρίζεις, λοιπόν, Λεβή, υιέ του Γιακόβ;

Ό Μαντούτσιο πείσθηκε πια όρι-

στικά: μόνο οι Έβραίοι κρατούσαν τή θεία σοφία. Για να ύπακούση τὸ Θεό, έπρεπε ν' αλλάξη θρησκεία. Ό Μαντούτσιο αντιμετώπισε επιτυχώς τὸς καθολικούς και διαμαρτυρόμενους παπάδες του χωριού του. Έφθασε μάλιστα στο σημείο ν' άνοιξη δημόσιες συζητήσεις μαζί τους.

(*) 'Απ' τὸ περιοδικό «Evidences».

Ἡ φλόγα τῆς πίστεως του δὲν ἀρ-
γησε ν' ἀποδόσει τοὺς καρπούς της!
Ἄλλοι χωρικοὶ προσελκύσθησαν ἀπ'
τὸν κάπως ἀφελή Ἰουδαϊσμό τοῦ Μαν-
τούτσιου. Τῆ στιγμή πού ἀρχίζαν οἱ
φυλετικοὶ διωγμοὶ στὴν Ἰταλία, ἡ
κοινότητα τῶν ἑβραίων χωρικῶν τοῦ
Σάν Νικάντρο ἀριθμοῦσε καμμιά ἐ-
ξηνταριά άτομα.

Ἐνα ἀπ' τὰ κυριώτερα χαρακτη-
ριστικὰ τῆς κοινότητος αὐτῆς εἶναι ὅτι
γι' ὅλα τὰ μέλη της ὁ Ἰουδαϊσμός
εἶναι μιὰ θρησκεία τοῦ παρελθόντος,
ξεχασμένη ὅπως εἶναι ἡ θρησκεία τῶν
Χαλδαίων. Ὁ Μαντούτσιου δὲν μπο-
ροῦσε νὰ φαντασθῆ, ὅτι ὑπῆρχε ἔστω
κι' ἓνας ἑβραῖος ζωντανὸς στὸν κόσμον,
καὶ δύσκολα θὰ μπορούσε νὰ βρῆ μιὰ
σχέση ἀνάμεσα στὴ λέξη «Ἐμπραῖοι»,
μὲ τὴν ὁποία ἐννοοῦνται οἱ Ἑβραῖοι
στὴν Ἰταλία, καὶ στὸν βιβλικὸ ὄρο
«Ἰσραελίτι». Ἐπομένως θεώρησε ὑπο-
χρέωσή του νὰ τὰ ξαναφτιάξῃ ὅλα μό-
νος του! τοὺς τύπους καὶ τὰ ἀντικει-
μενα τῆς λατρείας, τὶς προσευχῆς καὶ
τὴ μουσικὴ κ.τ.λ.

Αὐτὲς οἱ τακτικὲς συγκεντρώσεις
ἐξόργισαν τὸν καθολικὸ παπᾶ, ὁ ὁ-
ποῖος κατόρθωσε νὰ παραπέμψῃ στὴ
Δικαιοσύνη τοὺς πιστοὺς τοῦ Μαντού-
τσιου. Καταδικάσθησαν σ' ἓνα πρόστι-
μο, πού πλήρωσαν ἀμέσως κάνοντας
ἔρανο μεταξύ τους. Ἦταν δυσβάστα-
κτο βάρος γιὰ τὰ πενιχρὰ μέσα τους,
ἀλλὰ οἱ χωρικοὶ τὸ θεώρησαν εὐκαι-
ρία γιὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὴν πίστη τους.

Ἡ ζωὴ κυλᾶ ἀργὰ στὰ μικρὰ χω-
ριὰ τῆς Ἰταλίας. Κατὰ τὸ 1924 ὁ
Μαντούτσιου εἶχε ἀνακαλύψει γιὰ δεύ-
τερη φορὰ τὸν Ἰουδαϊσμό. Ἀλλὰ μόνο
μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ὅταν ἡ τελε-
τουργία του ἦταν πιά καλὰ ἐδραιωμέ-
νη, ἔκανε μιὰ δεύτερη ἀποκάλυψη ἐξ
Ἰσοῦ συγκλονιστικὴ μ' ἐκείνη πού τὸν
εἶχε κάνει ν' ἀλλάξῃ θρησκεία. Ὑπῆρ-
χαν ἄλλοι Ἑβραῖοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σάν
Νικάντρο, καὶ ἰδιαίτερος ὑπῆρχε ὁ
ραββῖνος τῆς Ρώμης Ἄγγελος Σα-
τσερντότη. Μιὰ μακρὰ ἀλληλογορα-

φία ἀρχισε τότε μὲ τὴ Ρώμη, στὴν
ὁποία ὁ Μαντούτσιου ζητοῦσε ἐπ' ὄνό-
ματι τῆς μικρῆς ομάδας του νὰ γίνῃ
δεκτὸς στὴν ἑβραϊκὴ θρησκεία καὶ
στὴν ἑβραϊκὴ κοινότητα. Ὅπως εὐ-
κολα μπορεῖ νὰ φαντασθῆ κανεὶς, οἱ
ἑβραϊκὲς ἀρχὲς τῆς Ρώμης, ὅταν ἔλα-
βαν τὸ πρῶτο γράμμα ἀπὸ τὸ Σάν
Νικάντρο, σκέφθησαν ὅτι ἦταν γραμ-
μένο ἀπὸ κάποιον τρελλὸ θρησκόλη-
πτο ἢ ὅτι ἦταν μιὰ φάρσα, κι' ἐπομέ-
νως δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ δοθῆ ἀπάν-
τηση. Ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸ, καὶ μόνο
ἀφοῦ ἔλαβε πολλὰ γράμματα ἀπ' τὸν
Μαντούτσιου, ὁ Ραββῖνος τῆς Ρώμης
ἔμεινε κατάπληκτος καὶ σημείωσε αὐ-
τὴν τὴν παράξενη ὁμολογία πίστεως.
Διέταξε νὰ γίνῃ μιὰ ἔρευνα καὶ λίγο
πρὶν ἀπ' τὸν δεύτερο παγκόσμιον πό-
λεμο ἡ μικρὴ κοινότητα τοῦ Σάν Νι-
κάντρο ἀναγνωρίσθη ἐπισήμως! ἡ
ἐπιμονή τους καὶ ἡ φανερὴ εὐλικρίνεια
τους εἶχαν ἐπὶ τέλους πείσει τὶς ἑβραϊ-
κὲς ἀρχὲς τῆς Ρώμης, ὅτι σ' ἐκείνο
τὸ μακρυνὸ χωριὸ τῆς καθολικῆς Νο-
τίου Ἰταλίας εἶχε ἐμφανισθῆ ἓνας
νέος προφήτης, πού ἐδίδασκε στοὺς
χριστιανοὺς τὴν ἐπιστροφή στὴν μω-
σαϊκὴ πίστη, μητέρα καὶ πηγὴ τοῦ
μονοθεϊσμοῦ. Τοὺς ἔστειλαν καθηγη-
τὲς καὶ γιὰ πρώτη φορὰ δημιουργή-
θηκε ἐπαφὴ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἑβραϊ-
ων χωρικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἑβραίων
τοῦ κόσμου. Καὶ τότε τοὺς φανερώ-
θησαν οἱ μεταγενέστερες ἀπ' τὴ Βί-
βλο διδασκαλίες τοῦ Ταλμουδ καὶ τὰ
ἄλλα βιβλία τοῦ ἑβραϊκοῦ Νόμου.

Αὐτοὶ οἱ νέοι Ἑβραῖοι ἀφομοίωσαν
μὲ τὸν τρόπο τους τὴ διδασκαλία πού
τοὺς ἔγινε. Ὅπως ὅλοι οἱ νεόφυτοι
τηροῦσαν σχολαστικὰ ὅλους τοὺς τύ-
πους καὶ τοὺς θρησκευτικὸς νόμους,
τὶς γιορτὲς, τὶς προσευχῆς καὶ τὶς νη-
στεῖς.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἀρχισαν στὴν
Ἰταλία οἱ φυλετικοὶ διωγμοί. Οἱ χω-
ρικοὶ τοῦ Σάν Νικάντρο ἔλαβαν ἀπ'
τὴν Ρώμη τὴ συμβουλή νὰ ξαναγυρί-
σουν στὴν καθολικὴ θρησκεία γιὰ
ν' ἀποφύγουν τὶς ὀλέθριες συνέπειες,
πού συνεπήγετο γι' αὐτοὺς ἡ ἀλλαξο-

Οἱ νέο-Ἑβραῖοι Ἰταλοὶ χωρικοὶ, ὅπως ὅλοι οἱ νεόφυτοι,
τηροῦν σχολαστικὰ τοὺς τύπους τῆς θρησκείας.

πιστία τους. Ἀλλὰ ἡ πίστη τῶν χω-
ρικῶν αὐτῶν ἦταν πολὺ ἰσχυρὴ! δὲν
μποροῦσαν νὰ τὴν ἀπαρνηθοῦν γιὰ
λόγους καιροσκοπικοὺς καὶ ἐδήλωσαν
ὅτι ἐξακολουθοῦσαν νὰ εἶναι πραγμα-
τικοὶ Ἑβραῖοι.

Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις βρέθηκε σὲ
ἀδιέξοδο. Ἀφοῦ ἐξήτασε τὸ ζήτη-
μα, ἀπεφάσισε ὅτι αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι,
ἐφ' ὅσον ἦσαν λατινικῆς καταγωγῆς,
δὲν μποροῦσαν νὰ θεωρηθοῦν σημί-
τες κι' ἐπομένως δὲν ὑπόκειντο στοὺς
φυλετικούς νόμους. Καὶ τοὺς ἄφισαν
ἡσυχους.

Κατὰ τὶς ἐχθροπραξίες, οἱ Γερμα-
νοὶ σταθμεύανε 25 χιλιόμετρα ἀπ' τὸ
Σάν Νικάντρο. Μόνο μιὰ φορὰ ἦρθε
ἓνας στρατιώτης καὶ χτύπησε σ' ὅλες
τὶς πόρτες ζητώντας τροφή. Ὡς ἐκ
θαύματος, χτυπώντας στὸ παράθυρο
τοῦ Μαντούτσιου, δὲν εἶδε τὸ ἀστέρι

τοῦ Δαβὶδ στοὺς τοίχους. Αὐτὸς ὑπῆρ-
ξε ὁ μόνος κίνδυνος.

Δὲν δηλώθηκαν, οἱ γείτονες δὲν
τοὺς κατήγγειλαν κι' ἔτσι ὁ κίνδυνος
πέρασε κοντὰ τοὺς χωρὶς νὰ τοὺς
ἀγγίξῃ.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, ἡ Ἑβραϊ-
κὴ Ταξιαρχία τοὺς ἔφερε σ' ἐπαφὴ μὲ
τὸ Τζόιντ, πού ἐγκατέστησε στὶς «ἀχ-
σαρὸτ» ἐκείνους πού εἶχαν ἀποφασί-
σει νὰ μεταναστεύσουν στὴν Παλαι-
στίνη. Ἐκεῖ ἔμαθαν τὰ ἑβραϊκὰ καὶ
τὶς συνθήκες ζωῆς στὸ Ἰσραήλ.

Οἱ δυὸ πρῶτες οἰκογένειες πού ἔ-
φθασαν στὴν Παλαιστίνη τὸ 1947,
πέρασαν μερικὸς μῆνες πίσω ἀπ' τὰ
συρματοπλέγματα τῆς Κύπρου, ὅπως
ὅλοι οἱ λαθρομετανάστες Ἐγκατε-
στάθηκαν στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ στὸν

Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Ἀκρῆς. Οἱ δύο νεαροί, πού οἱ πατέρες τους ἦσαν ἀπ' τοὺς πρώτους μαθητὲς τοῦ Μαντούτσιου, ἦσαν ὁ ἕνας τσαγκαρῆς, ὁ ἄλλος χωρικός. Ὁ γάμος τους μετὰ τὴν πλήρη καθολικὴ εἶχε γίνει μετὰ τὴν πλήρη συγκατάθεση τῶν οικογενειῶν. Ἀπὸ τότε τέτοιοι γάμοι ἔγιναν πολλοὶ καὶ συμβαίνει συχνὰ στὴν ἴδια οικογένεια ἓνα μέρος νάχουν γίνῃ ἑβραῖοι, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔμειναν καθολικοί, χωρὶς νὰ προκύψῃ ἡ παραμικρὴ παρεξήγηση.

Τὸ πρῶτο γράμμα ἔφθασε ἐπὶ τέλους ἀπ' τὸ Ἰσραήλ στὴν κοινότητα τοῦ Σάν Νικάντρο.

« Ἀγαπητὴ Φιλομένα,

«... Θυμᾶσαι πῶς σοῦ ζητοῦσα συχνὰ νάρθῃς μαζί μας; Πῶς θὰ ἤθελα νὰ σὲ εἶχα κοντά μας γιὰ ν' ἀπολαύσουμε τὰ θαύματα τοῦ Ἰσραήλ! Δὲν εἶναι πιά ὄνειρο, ἡ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας εἶναι πραγματικότητα. Ἄν ἤσουν μαζί μας, θὰ ἦταν πράγματι μεγάλη χαρὰ καὶ θὰ ἔχουμε ἐμεῖς οἱ ἀπ' τὸ Σάν Νικάντρο καὶ πόσο μᾶς ἐκτιμᾶνε. Δὲν ὑπερβάλλω ἂν σοῦ πῶ, ὅτι τὸ ὄνομα τῆς Ἰταλίας καὶ ἰδιαιτέρως ἐκεῖνο τοῦ Σάν Νικάντρο εἶναι ἀντι-

κείμενο ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἐκ μέρους ὅλων κι' ὅτι μπορούμε νὰ εἴμαστε ὑπερήφανοι γιὰ τὴ θρησκεία μας καὶ γιὰ τὶς λειτουργίες μας... »

Ἀπ' ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅλοι οἱ Ἐβραῖοι τοῦ Σάν Νικάντρο θέλησαν νὰ πᾶνε στὴν Παλαιστίνη τὸ ταχύτερον «γιὰ ν' ἀπολαύσουν τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἡσυχία τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας».

Ἐνα τελευταῖο ἐμπόδιο ἔμενε γιὰ ἐκείνους πού ἦσαν ἀκόμα στὸ Σάν Νικάντρο: ἡ ἐξωτερικὴ ἔνδειξη ὅτι ἀνῆκαν στὸν ἑβραϊκὸ λαό. Ἐπρεπε νὰ κάνουν τὴν περιτομή.

Τὸ πράγμα τακτοποιήθηκε μέσῳ τοῦ ραββίνου τῆς Ρώμης. Οἱ τριανταεξὲς ἑβραῖοι χωρικοὶ πού μένουν ἀκόμα στὸ Σάν Νικάντρο θὰ πᾶνε σὲ λίγες μέρες σὲ μιὰ «ἀχσαρὰ» τῆς Τζόιντ κοντὰ στὴ Ρώμη. Οἱ ἄνδρες καὶ τὰ παιδιά θὰ ὑποβληθοῦν στὴν περιτομή, καὶ σύντομα θὰ φύγουν ὅλοι γιὰ τὸ Ἰσραήλ.

Ἄλλὰ ὁ Ντονᾶτο Μαντούτσιου δὲν θὰ τοὺς συνοδεύσῃ. Πέθανε στίς 15 Μαρτίου 1948. Σάν τὸν Μωϋσῆ, δὲν ἦταν γραφτὸ νὰ δῇ τὴ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας.

Ἰσραηλιανὴ λογοτεχνία

Ἐβραῖες ποιήτριες

Τοῦ Ἰεουντᾶ Χεζράχη

Ἄν ἡ ποίηση τῆς Ρασέλ εἶναι τόσο δημοφιλὴς στὸ Ἰσραήλ, εἶναι ἐπειδὴ συνδέεται στενὰ μετὰ τὸ Ἰσραηλιανὸ περιβάλλον καὶ ταυτοχρόνως τὸ ἐκφράζει πιστὰ. Στὴ σύντομη ζωὴ τῆς (ἡ Ρασέλ πέθανε νέα ἀπὸ ἀνίατη ἀρρώστεια) ἔγραψε καὶ δημοσίευσε τρία ἰσχνὰ βιβλία μετὰ στίχους. Τὸ καθένα ἀπ' τὰ τρία αὐτὰ βιβλία μόνις περιέχει μιὰ δωδεκαριὰ ποιήματα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σύντομα, τρία τετράστιχα. Λέξεις φωτεινὲς στὴν ἀπλότητά τους, σίχοι μελωδικοί καὶ ταπεινοί, αἰσθήματα ἀγνὰ καὶ συγκινητικὰ στὴν ἀφέλειά τους, αὐτὰ εἶναι τὰ ὕληκα τῆς. Καὶ μετὰ αὐτὰ ὑφαίνει τὴν ἱστορία τῶν πόθων τῆς, τῆς χαρᾶς τῆς, τῆς μελαγχολίας τῆς, — τῆς ἀγάπης τῆς. Εἶναι ἡ ποίηση ἡ πιὸ ἐνδόμυχη, ἡ πιὸ προσωπικὴ. Ἡ ζωὴ τῆς, μόνον ἡ ζωὴ τῆς εἶναι τὸ κέντρο τῆς. Τὸ θαῦμα εἶναι πῶς αὐτὸ τὸ ποιητικὸ «ἡμερολόγιο» μιᾶς κοριτσιίστικης καρδιάς, τόσο προσωπικό, ἔγινε χάρις στὴν πραγματικὴ ποιητικὴ ἰδιοφυΐα τῆς, ἡ ἔκφραση ἡ ἴδια καὶ τὸ σύμβολο μιᾶς ὀλόκληρης χώρας, ἐνὸς ὀλόκληρου λαοῦ, νέων καὶ γέρον. Σήμερα τὰ ποιήματα τῆς Ρασέλ μελοποιημένα ἀπὸ πολλοὺς μουσικοσυνθέτες, τραγουδοῦνται τόσο στὴ Διασπορὰ ὅσον καὶ στὸ Ἰσραήλ. Κορίτσια καὶ ἀγόρια τὰ ἀναφέρουν καὶ τὰ ἀντιγράφουν, ἡ νεολαία τὰ διαβάζει, καὶ τὰ «σπουδαῖα πρόσωπα» τὰ θυμοῦνται μετὰ τὴν ἴδια νοσταλγία πού νοιώθουν γιὰ τὰ νεῖα τους. Ἐλαβαν τὴν ψηλότερη ποιητικὴ καθιέρωση: ἔγιναν δημοτικὰ τραγούδια.

Ἡ Ρασέλ (1890—1931) γεννήθηκε στὴ Ρωσσία. Σ' ἡλικία δεκαεννέα ἐτῶν, ὅταν ἤρθε στὸ Ἑρεις, δὲν ἤξερε ἑβραϊκά. Ἀλλὰ ἡ βαθειὰ ἀγάπη τῆς γιὰ τὸ Ἑρεις—Ἰσραήλ, γιὰ τὰ τοπεῖα του, γιὰ τὴ Βίβλο καὶ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τῆς τὴν βοήθησαν νὰ κατακτῆσῃ τὴ γλῶσσα μετὰ μιὰ ἀξιοσημείωτη ταχύτητα. Ἐξῆσε κάμποσο καιρὸ στὴν Κάτω Γαλιλαία, στίς ὄχθες τῆς Κιννέρετ. Ἐργάσθηκε στυὺς ἀγρούς μετὰ τοὺς χαλοντούμ καὶ βοῆκε ἐκεῖ τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία. Ἀλλὰ μιὰ σκληρὴ μοῖρα τὴν ἔβγαλε ἀπ' αὐτὴ τὴν εἰρηνικὴ ζωὴ. Ἀρρώστησε καὶ ἀναγκάστηκε νὰ ζῆσῃ τίς τελευταῖες μέρες τῆς σὶὰ στενὰ δροῖα τῶν πόλεων καὶ τῶν νοσοκομείων. Περιμένοντας τὸ θάνατο, τραγούδησε τὴν Κιννέρετ, τὴν ὑπέροχη χαρὰ τῆς αὐγῆς σὶὰ χωράφια, τίς μέρες πού κυλούσαν χωρὶς ἐλπίδα ἐπιστροφῆς, τὴ σύντομη εὐτυχία καὶ τὸν μακρὸ πόνον τῆς ἀγάπης τῆς, τὴ μοναξιά τῆς, τὸν ἐπικείμενο θάνατο, τοὺς φόβους τῆς καὶ τὴν ὑποταγὴ τῆς σὶὰ μοῖρα.

Ἴσως ὅλ' αὐτὰ δὲν ὑπῆρξαν ποτέ,

Ἴσως δὲν ὑπάρχει οὔτε ἡ ζωὴ!

Ἴσως ποτέ δὲν ἀπάντησα σὶὰ φωνὴ τῆς αὐγῆς

Καὶ ποτέ δὲν κοπίασα σὶὰ δικὴ μου τὴ γῆ!

Τὸ πνεῦμα ποῦ ζωντανεύει τὴν ποίηση τῆς Λέας Γκόλντμπεργκ εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο ἀπ' ἐκεῖνο τῆς Ρασέλ, κ' ὅμως μὲ κάποιον τρόπο, ἡ δεύτερη θυμίζει παράξενα τὴν πρώτην καὶ φαίνεται νὰ εἶναι ἡ συνέχειά της.

Ἐντὶ τῆς τρυφερῆς ἀπλότητάς της Ρασέλ, βρισκόμεθα στὴ Λέα λεπτιότητα καὶ πολυσύνθετα αἰσθηματικά. Ἐντὶ τοῦ Ἰσραηλιανοῦ τοπίου καὶ τῆς επικαιρότητας τῆς Βίβλου, συναντοῦμε τοὺς δριζόντιους τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ τὴς ἀναμνήσεις τῆς γερμανικῆς, ρωσικῆς καὶ γαλλικῆς μορφώσεως. Στὴ θέση τῆς βαθυγάλαξης λίμνης Κιννέρετ καὶ τῶν λόφων τοῦ Γκόλντ ποῦ κοκκίζουν τὸ δειλινό, ὑπάρχει ἡ πυκνὴ κάπνα τῶν λογοτεχνικῶν καφενεύων καὶ ἡ Παναγία στὰ σταυροδρόμια τῶν ἐξοχικῶν δρόμων. Ἄλλὰ καὶ στὶς δύο μαντεύει κανεὶς τὴν γυναικεία τρυφερότητα. Ἡ μελαγχολία, ἡ γλύκα, ἡ κορυφὴ νοσταλγία τῆς Ρασέλ ὑπάρχουν καὶ στὴ Λέα. Ἀπὸ τὴν τόσο πονεμένη ἀρχή

Εἶσαι μιὰ γυναῖκα δίχως ὠμορφιά,
εἴκοσι δύο ἔτων
Ἐνα σβυσμένο κερὶ στὸ τραπέζι τοῦ Σαμπᾶ

ἕως τὴν τελευταία ἀράδα, ὅπου τὸ πνεῦμα ρίχνεται γιὰ ν' ἀγκαλιάσει τοὺς πολλοὺς

ποῦ περιπλανιοῦνται μόνοι
μεταξὺ τοῦ φθινοπόρου καὶ τοῦ φεγγαριοῦ,

αὐτὸς ὁ ἴδιος φθόγγος ἀντηγεῖ συνεχῶς. Κυριαρχεῖ καὶ στὴν πρώτη, καὶ ὀραιότερη, ἀπ' τὴς συλλογές της· «Κύκλοι καπνοῦ», ὅπου ὄλα φαίνονται πῶς ἀπὸ ἓνα πυκνὸ καὶ μελαγχολικὸ σύννεφο :

Μοῦ φανερώθηκε ὁ Θεός μου σ' ἓνα καφενεῖο
ἀνάμεσα ἀπ' τὸν καπνὸ τῶν τσιγάρων.

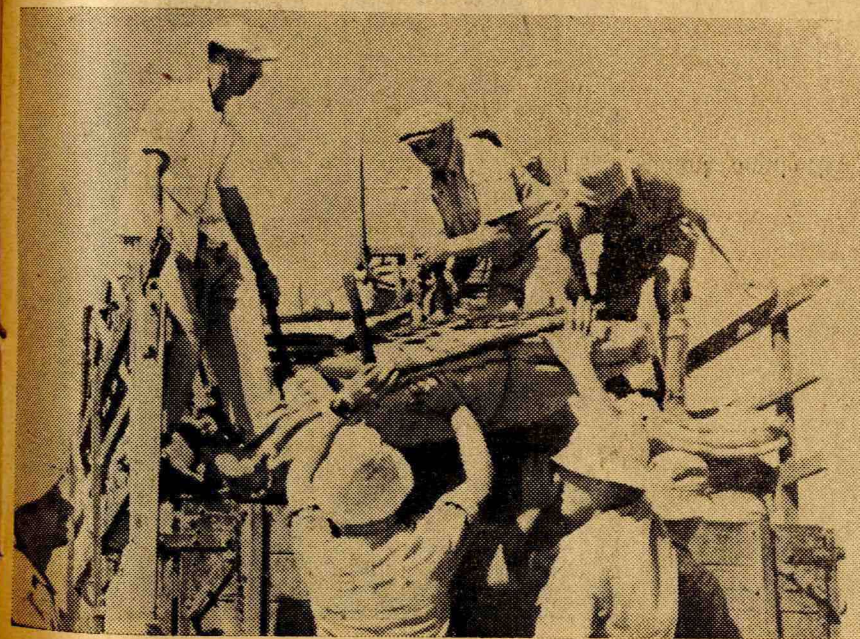
Καὶ μόνο χάρις στὴ φυσικὴ εὐγένεια, στὴν τρυφερὴ καὶ κουρασμένη καρτερία τῆς ἑβραίας, αὐτὴ ἡ μελαγχολία δὲν γίνεται ξυνὴ ἐπιθετικότητα καὶ τυφλὴ ἀνταρσία.

Στὸ τελευταῖο βιβλίο, «Στάρι μὲ πράσινα μάτια», ἡ σκηνὴ ἀλλάζει. Δὲν εἴμαστε πιά στὴν Εὐρώπη ἀλλὰ στὴν Ἀσία: νὰ τὰ πράσινα καὶ κίτρινα χωράφια τοῦ Ἰσραήλ, ὁ φλογερὸς ἥλιος, ἡ νέα χώρα καὶ ἡ νέα ζωὴ της. Ἄλλὰ παραμένουν πάντα ἡ παλιὰ τρυφερότητα, ἡ παλιὰ μελαγχολία. Ἀθόρυβα, στὸ περιθώριο τῶν καθημερινῶν γεγονότων, ἡ ποιήτρια τραγουδάει τὰ τραγούδια της. Χαράζοντας τὸ δικό της μονοπάτι, κίττει τὸ μεγάλο δρόμο τῆς ποίησής μας: γνέθοντας τὴ σκοτεινὴ κλωστή της, προσθέτει μιὰ νέα ἀπόχρωση στὸ πολύχρωμο ὕφασμα τῆς Ἰσραηλιανῆς λογοτεχνίας.

Ἡ γέννηση ἑνὸς κιμπούτς

Ἐπιπλέον-προῦ οἱ «χαλουτσιμ» ξεκινᾶνε γιὰ τὸ καθορισμένο μέρος. Τὸ κιμπούτς πρέπει νὰ ἰδρωθῆ πρὶν δύση ὁ ἥλιος. Καὶ δὲν θὰ ξεχάσουν πιά αὐτὴ τὴν ἡμέρα, ποῦ σημειώνει ἓνα σταθμὸ στὴ ζωὴ τους...

Στὸ μεταξὺ τὰ φορητὰ, ποῦ ἔχουν φθάσει στὸν προορισμό τους, ξεφορτώνουν τὰ πολύτιμα ὑλικά, ποῦ θ' ἀποτελέσουν τὴ βάση τῆς νέας ἐστίας γιὰ ἑκατοντάδες «χαβερὶμ»...

Πάνω σ'ένα αναποδογυρισμένο βαρέλι, τὸ «Ἐπιτελεῖο» συζητάει τίς λεπτομέρειες τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχεδίων, πὸ τὸ Τεχνικὸ Τμήμα τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πρακτορείου ἔχει μελετήσει προσεκτικά...

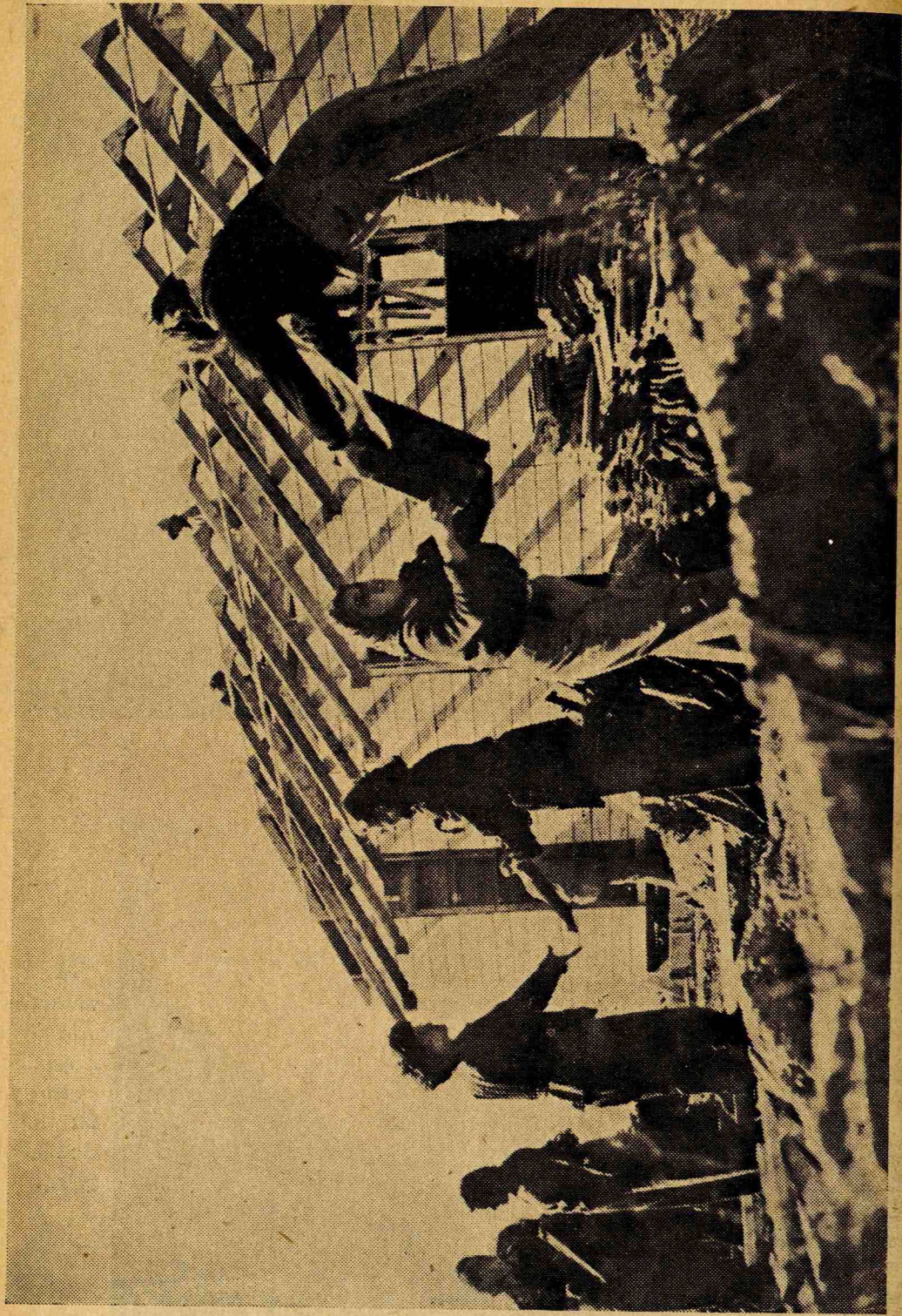
Ταυτοχρόνως, τὰ μέλη τῆς ομάδος μοιράζονται τὴ δουλειά...

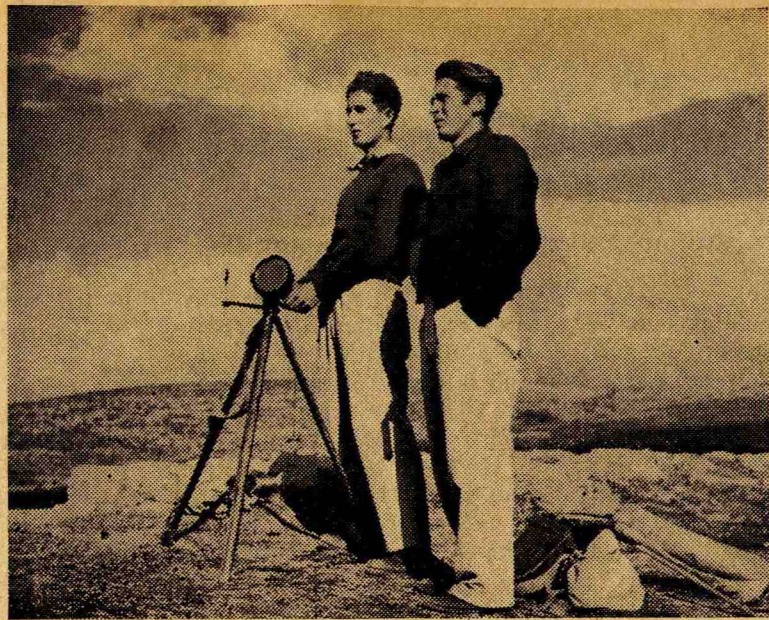
Τὸ πρῶτο πράγμα εἶναι ὁ καθορισμὸς τῶν «συνόρων» τοῦ κιμπούτς. Τὰ συρματοπλέγματα καθορίζουν, ἀλλὰ καὶ προστατεύουν, τὴν ἔκταση πὸ εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ κιμπούτς.

Μετὰ στήνεται, κόντρα στὸν ἄνεμο, οἱ σκηνές, ὅπου οἱ «χαλο ν τ σ ἰ μ» θὰ περάσουν τίς πρῶτες νύχτες...

↓
 *Αλλά την ίδια ώρα, όλοι, άνδρες και γυναίκες, δοχίζουν και κτίζουν πυρετωδώς. Και θα κτίζουν την επομένη και την μεθεπομένη...

Και προτού δύση ο ήλιος, ένα κιμπούτς γεννήθηκε. Ύπερήφανοι για τη δημιουργία τους, οι άποικοι αναγγέλλουν το ευχάριστο νέο στις γύρω άποικίες....

.....και ο ένθουσιασμός των «χαλουτσιμ» —ή ύπερηφάνεια νάχης ιδρύση ένα χωριό— εκδηλώνεται με μιὰ χαρούμενη «χόρα».

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ

Σε κάποιο Μπέντ 'Αολίμ, 'Οκτώβριος 1949.

Μέσα στα τόσα πελώρια προβλήματα, που το 'Ισραήλ αντιμετωπίζει, το σπουδαιότερο είναι εκείνο της απορροφήσεως των μεταναστών. Στη Διασπορά, όταν ένας ετοιμάζεται να μεταναστεύσει για το Κράτος μας, λαμβάνει πληροφορίες συγχευμένες, που του δίνουν μια εικόνα κατά το μάλλον ή ήττον περίεργη για τη ζωή που τον περιμένει. Αυτές οι πληροφορίες, ως το παραδεχθούμε, τον προετοιμάζουν για μια ζωή δύσκολη και σκληρή, για μια ζωή που απέχει πολύ από εκείνη, ξένοιαστη και εύκολη, που περνούσε μέχρι τώρα. 'Εκείνο που δεν μαθαίνει είναι πώς ν' αντιμετωπίσει τις δυσκολίες, γιατί έρχεται εδώ, τι σημασία έχει η μετανάστευσή του. Και γι' αυτό, γιατί δεν έχει προετοιμασθή ψυχικώς, επειδή δεν έχει νιώσει μέσα του την αποστολή κάθε έβραλου, ακριβώς γι' αυτό απογοητεύεται και απελπίζεται. Και στην απελπισία του ζητεί την επιστροφή του στη Διασπορά.

Η κατάσταση είναι πράγματι δύσκολη. Πολλές φορές είναι και αποθαρρυντική. Δεν υπάρχει λόγος να το κρύψουμε. Οι 'Ισραηλινοί ξέρουν ότι το Κράτος τους έχει πολλά κενά και πολλά σφάλματα. 'Αλλά η δύναμή τους έγκειται ακριβώς σ' αυτό το σπουδαίο πράγμα : ότι τα παραδέχονται και προσπαθούν να τα επανορθώσουν ή να τα συμπληρώσουν.

Τα Μπέντ 'Αολίμ, όπου σταθμεύουν οι μετανάστες που φθάνουν στο 'Ισραήλ απέχουν πολύ από το να είναι παράδεισος. Μοιάζουν με μεγάλα στρατόπεδα, όπου στιβάζονται εκατοντάδες σκηνών, μέσα στις οποίες πάλι στιβάζονται εκατοντάδες ανθρώπων. 'Υπάρχει έλλειψη καθαριότητας, φυσική όταν σκεφθῆ κανείς ότι 17 — 20.000 άνθρωποι ζούνε μέσα σ' ένα Μπέντ 'Αολίμ, υπάρχει έλλειψη οργανώσεως, γιατί εκείνοι που διευθύνουν έχουν να κάνουν μ' ένα σωρό γλώσσες και νοοτροπίες, υπάρχει σύγχυσις, απογοήτευσις. Κανείς δεν αρνείται αυτά τα πράγματα. Μίλησα με πολλούς κατοίκους του Μπέντ 'Αολίμ και ό καθένας προσέθεσε ένα ακόμα στοιχείο στη μεγάλη άλυσίδα των παραπόνων τους : άλλος για τα ποντίκια, άλλος για το φαί, άλλος για την ποιότητα των ανθρώπων.

Πρέπει κανείς να τους ακούσει όλους, να νοιώσει τη θέση τους και την ψυχολογική τους κατάσταση, να τους αφίση να εκφράσουν την πικρία τους και μετά να τους μιλήσει, σαν αδελφός προς αδελφόν, άσχετα αν ένας ήρθε απ' τις 'Ινδίες ή το Μαρόκο και ο άλλος απ' τη Νορβηγία ή την 'Αγγλία. Θα τον κάτσει σ' ένα απ' τα σιδερένια κρεβάτια κάτω απ' τη σκηνή του και θα του πῆ :

« Έχεις δίκιο. Βλέπω την κατάστασή σου, τα παιδιά σου που ζούνε μέσα στη σκηνή, τη γυναίκα σου που δουλεύει σκυλίσια για να κρατήσει καθαρή τη σκηνή σου, έσένα που τρώγεται γιατί δεν μπορείς να κάνεις τίποτε για να καλλιερεύσει η κατάσταση. Και να είσαι βέβαιος ότι όλοι σε καταλαβαίνουν, ακόμα και ο Μπέν Γκουριόν, που όλοι αναφέρουν κάθε δύο λεπτά στην κουβέντα τους. 'Η απόδειξη ότι σε καταλαβαίνουν είναι οι προσπάθειες που όλοι καταβάλλουν για να σε βοηθήσουν να βρεις δουλειά και στέγη και γαλήνη. Προσπάθησε όμως κι' εσύ να καταλάβεις. Σκέψου αυτή τη χώρα που σεδέχεται τώρα. Έχει λίγους μήνες ζωής, αντιμετωπίζει κάθε μέρα καινούργια προβλήματα, κάθε μέρα και δυσκολότερα. Πρέπει και εσύ να τη βοηθήσεις. Σκέψου ότι χιλιάδες σαν και έσένα περιμένουν να πάρουν τη θέση

σου κάτω απ' τη σκηνή αυτή. 'Ανθρωποι που κινδυνεύουν να σφαγούν και που πρέπει να ξεθύνουν εδώ. Θυμήσου τότε που σε κυνηγούσαν οι Γερμανοί και που ο κίνδυνος κρεμότανε απάνω σου σαν το σπαθί του Δαμοκλή. Τότε ζητούσε τη σωτηρία, σου και σκεπτόσουν ότι εκείνοι που βρισκότουσαν στο 'Ισραήλ μπορούσαν να σε σώσουν.

'Ακριβώς γι' αυτό βρίσκεσαι εδώ. Για ν' αποφύγεις μια νέα ταπείνωση και μια άλλη σφαγή. 'Ανέβα σ' ένα οποιοδήποτε αυτοκίνητο και ρίξε μια ματιά σ' αυτή τη γῆ που σε χαιρετάει, θανάσια στην πρασινάδα της, περίφανη ύποδοχή του νέου 'Ισραήλ. Και ρώτα τον έαυτό σου : Πώς πάνω σε μια έρημο χτίστηκαν αυτά που βλέπεις, πώς έγινε αυτό το θαύμα που σήμερα όλόκληροι λαοί με αιώνες ιστορίας κυττάζουν με το στόμα ανοικτό ; Και βρες μόνος σου την απάντηση. 'Αν δὲν τη βρεις, σταμάτα τον πρώτο 'Ισραηλινό που θα συναντήσεις, και ρώτησέ τον : θα σου πῆ : 'Υποφέραμε, πεινάσαμε, χάσαμε τους δικούς μας και τα καταφέραμε. Ζήσαμε κάτω από σκηνές και πολλές φορές κάτω απ' τον ουρανό. Και δουλέψαμε με τα χέρια μας που κρατούσαν το τσαπί και το όπλο συγχρόνως, γιατί έπρεπε να πολεμήσουμε τη φύση και τους ανθρώπους. Και ποτίσαμε αυτή τη γῆ, που εσύ τώρα πατάς για πρώτη φορά, με τον ιδρώτα και το αίμα μας. Χαβέρ, καλώς όρισες στη γῆ σου».

Καταλαβαίνεις την έννοια των λέξεων αυτών ; Νοιώθεις πόσο καλλίτερη είναι η θέση σου ; Καλείσαι και εσύ τώρα να κάνεις το καθήκον σου. 'Υπομονή, θάρθη και η σειρά σου. Θα κλείσης και εσύ τη σκηνή σου, θα μαζέψεις τα παιδιά σου γύρω σου, θ' ανέβης πάνω σ' ένα φορητό και θ' αρχίσης και εσύ τη ζωή σου ακριβώς όπως την όνειρευόσουν.

Σ' όποιον σου ρωτήσει τί είσαι, απὸ που έρχεσαι, που πᾶς, θα μπορέσης να πῆς : Είμαι 'Ισραηλιανός, έρχομαι από το 'Ισραήλ και πάω στο 'Ισραήλ. Και όλα γύρω σου θα χαμογελάσουν. 'Η γῆ, η ώραία γῆ της Γαλιλαίας και η άμμος του Νέγκεβ, τα ύψώματα της 'Ιερουσαλήμ και η άκτι της Μεσογείου, όπου τόσα απ' τα αδέρφια σου έπεσαν. Θα σου χαμογελάσουν οι άνθρωποι, σκυμμένοι στη δουλειά τους, θα σε χαιρετάει το 'Ισραήλ όλόκληρο, που θα έχη δεχθῆ έτσι ένα άλλο του παιδί στην άγκαλιά του. Χρειάζεται όμως ύπομονή. 'Υπομονή και πίστη και εμπιστοσύνη στο μέλλον του λαού σου και του Κράτους σου.»

Αυτά θα έλεγες κανείς στον νέον μετανάστη. Θα καθόταν μαζί του πολλή ώρα, θα του εξηγούσε και θα μοιραζόταν μαζί του μερικές δύσκολες ώρες. Και θα του εξηγούσε έτσι ποιό είναι το καθήκον του όλῃ χαντάς, του νέου μετανάστου που φθάνει στο 'Ισραήλ.

'Αλλά υπάρχει και καθήκον για όσους μένουν ακόμα στη Διασπορά και που επισκέπτονται μόνο τη χώρα μας. Καθήκον τους δὲν είναι νάρχονται μόνο ν' απολαύσουν απ' τα ξενοδοχεία των μεγάλων πόλεων το έργο μας και τις προσπάθειές μας. Καθήκον τους μόλις φθάσουν στο 'Ισραήλ είναι να πάρουν ένα αυτοκίνητο και να πάνε να επισκεφθούν τους όλιμ που μένουν στις σκηνές. Μετά θάχουν τον καιρό να επιδοθούν στον τουρισμό τους και στις δουλιές τους.

'Οπως λέγαμε στη Διασπορά, τα καθήκοντα δὲν βαραίνουν μόνο το Γισούβ, αλλά, και κυρίως, τη Διασπορά. 'Ας μὴν το ξεχάσουν οι φίλοι μας που μένουν πίσω μας. Το καθήκον τους παραμένει βαρύ. Και μόνο αν το εκτελέσουν πραγματικά θα μπορέσουν να καταλάβουν τη θέση τους στη χώρα μας, όταν και αυτοί το πάρουν απόφαση να ξεθύνουν. Και άσφαλώς δὲν θα άργήση και πολύ αυτή η μέρα.

Τὰ πολιτικά κόμματα ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

Ἡ πολιτικὴ ζωὴ τῆς Παλαιστίνης πρὶν, καὶ τοῦ Ἰσραήλ μετὰ, διεκρίνετο πάντοτε ἀπ' τὸν μεγάλο ἀριθμὸ τῶν κομμάτων πού τῆ διέπουν. Σ' αὐτὴν τὴν ἀνάπτυξιν πολλῶν ὀργανωμένων πολιτικῶν ομάδων συνέβαλαν πολλοὶ λόγοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ κυριώτερος εἶναι ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ Ἰσραήλ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους πού προέρχονται ἀπ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου, καὶ πού φθάνοντας στὴ νέα τους πατρίδα φέρνουν μαζί τους ὅλα ἐκεῖνα τὰ μορφωτικὰ στοιχεῖα πού ἀποτελοῦν τὴ πνευματικὴ περιουσία τοῦ καθένα. Αὐτὰ τὰ στοιχεῖα διαφέρουν φυσικὰ ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, κ' ἦταν ἐπόμενο νὰ σημειώνονται στὸ Ἰσραήλ πολλὲς τάσεις καὶ νὰ ὑψώνονται πολλὲς πολιτικὲς σημαῖες, κάτω ἀπ' τὶς ὁποῖες ἔσπευσαν νὰ συσπειρωθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι πού ἡ ἴδια προέλευση καὶ τὰ ἴδια συμφέροντα ἐταύτιζαν μεταξὺ τους.

Ἐπάρχουν πάντως λόγοι νὰ πιστεῦν κανεὶς ὅτι κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀφομοίωσης τῶν μεταναστῶν, θὰ ἐκλείψουν οἱ διαφορὲς ἀντιλήψεων καὶ μορφώσεως καὶ ὅτι ἡ χώρα θὰ ἔχει μιὰ κομματικὴ συγκρότηση πού θ' ἀντιποκρίνεται περισσότερο στὶς ἀνάγκες τῆς. Ἡδὴ ἡ δημιουργία τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ ἀπετέλεσε ἓνα σημαντικὸ βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτῆ.

Γιὰ νὰ ἔχουν οἱ ἀναγνώστες τῆς «Γκεουλὰ» μιὰν εἰκόνα, ὅσο τὸ δυνατόν πληρέστερη τῆς πολιτικῆς ζωῆς

στὸ Ἰσραήλ, παραθέτομε ἐδῶ ἓνα κατάλογο τῶν κομμάτων, πού κατατάσσουμε σύμφωνα μὲ τὸν ἰδεολογικὸ προσανατολισμὸ τους.

Στὸ Ἰσραήλ ὑπάρχουν τέσσερες βασικὲς πολιτικὲς τάσεις α) ἡ ἀριστερά, β) τὸ κέντρο, γ) ἡ δεξιὰ, καὶ δ) οἱ ὀρθόδοξοι (θρησκευτικοί).

α) Τὰ κόμματα τῆς ἀριστερᾶς.

1) Τὸ σοσιαλιστικὸ κόμμα τοῦ Ἐρετς Ἰσραήλ (Μιφλέγκετ Ποαλέ Ἐρετς - Ἰσραήλ, «Μαπαί») εἶναι τὸ σπουδαιότερο τῆς χώρας. Ἄσκει μιὰ ἀξιοσημεῖωτη ἐπιρροὴ πάνω στὴ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων, καὶ μπορεῖ νὰ κληθῆ γιὰ πολλὲς ἐπιτυχίες στὸ πολιτικὸ καὶ στὸ κοινωνικὸ πεδίο. Ἰδεολογικῶς ταυτίζεται μὲ τὶς ἀρχὲς τῆς Δεύτερης Διεθνοῦς, ἀλλὰ τὰ πολλὰ χρόνια ἐποικοδομητικῆς ἐργασίας στὸ Ἰσραήλ τοῦ ἔχουν προσδώσει ἓνα ἰδιαίτερο χαρακτῆρα πού τὸ κατέστησε λιγότερο ἄκαμπτο καὶ περισσότερο ἱκανὸ νὰ προσαρμοσθῆ στὶς εἰδικὲς ἀνάγκες τῆς χώρας. Μὲ ἄλλα λόγια τὸ Μαπαί εἶναι ἓνα ἐργατικὸ κόμμα ἢ ἓνα σοσιαλδημοκρατικὸ κόμμα, μὲ ὅλα τὰ προσόντα καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ τοῦ πολιτικοῦ σχήματος τοῦ ὁποῖου γίνεται τόση κατάχρηση. Φαινομενικῶς ἡ ἡγεσία του εἶναι ἓνα κρᾶμα ἀπὸ κόμμα καὶ συνδικαλιστὲς, «διανοούμενους» καὶ δημοσιογράφους, μὲ λίγους ἐπαγγελματίες. Ἀλλὰ μόλις ἐμβαθύνῃ κανεὶς

λίγο, ἀποκαλύπτει ἀπροσδόκητα στοιχεῖα: πολλοὶ ἀπ' τοὺς ἡγέτες ἦσαν πρωτοπόροι ἀγρότες καὶ ἐργάτες — καὶ συχνὰ ἦσαν πρωτοπόροι μετὰ, καὶ ὄχι πρὶν λάβουν τὴν ἐπαγγελματικὴ τους ἐκπαίδευση ἢ μποῦν στὴν πολιτικὴ τους ζωὴ. Καὶ ὅταν βρέθηκαν πάλι ἀρχηγοὶ καὶ πολιτικοί, δὲν ἔγιναν «ἀφεντικά». Ὁ Μπέν Γκουριὸν κ' ὁ Ρεμῆξ εἶναι δύο ἀπ' τοὺς πρωτοπόρους πού ἦρθαν στὴν Παλαιστίνην πρὶν ἀπ' τὸν πρῶτο παγκόσμιον πόλεμον μὲ τὴ δεύτερη «Ἀλιγιά», ἀπ' ἐκεῖνους τοὺς «πρακτικὸς ἰδεολόγους» πού ἦρθαν νὰ σώσουν μιὰ κατεστραμμένη κληρονομιά καὶ νὰ κτίσουν μιὰ καινούργια Ἑβραϊκὴ κοινωνία. Αὐτὸ εἶναι πού ἔδωσε τὸ μοναδικὸ τῆς «χρῶμα» στὴ σοσιαλιστικὴ δημοκρατία στὴν Παλαιστίνην: ἦταν ἓνα δυναμικὸ κίνημα μὲ μιὰ γνήσια ἐπαναστατικὴ γραμμὴ καὶ ἓνα ξεκαθαρισμένο ἐθνικὸ σκοπὸ: τὸ σιωνιστικὸ σοσιαλισμὸ. Σ' αὐτὸ τὸ κόμμα, πανίσχυρο σήμερα, ἀνήκουν μερικὲς ἀπ' τὶς σπουδαιότερες προσωπικότητες: ὁ Σαρέτ, ὁ Καπλάν, ἡ Γκόλντα Μέυερσον κ.ἄ. Τὸ Μαπαί κέρδισε τὶς ἐκλογὲς τοῦ Φεβρουαρίου 1949, ἐξασφαλίζοντας στὴν Κνέσσετ 46 ἔδρες πού τὸν ἐπέτρεψαν ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσία.

2) Τὸ ἐνωμένο σοσιαλιστικὸ κόμμα (Μιφλέγκετ Ποαλίμ Ἀμεουχέδετ, «Μαπαμ») σχηματίσθηκε τώρα τελευταίως ἀπ' τὸ Ἀσόμερ Ἀτσάιρ καὶ τὸ Λεαντούτ Ἀ-ἄβοντά-Ποαλέ Τσιόν. Ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀριστερὰ πτέρυγα τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος τοῦ Ἰσραήλ, ἐνῶ τὸ Μαπαί εἶναι μετριοπαθέστερο. Ἄλλη διαφορὰ του ἀπὸ τὸ Μαπαί σημειώνεται στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ, στὴν ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ ἓνα προσανατολισμὸ περισσότερο ρωσόφιλο. Αὐτὲς οἱ διαφορὲς ἔθεσαν αὐτομάτως τὸ Μαπαμ στὴν ἀντιπολίτευση, ὅπου συχνὰ βρῖσκει σύμμαχον τὸ «Χερούτ» τῆς ἄκρας δεξιᾶς. Στὴν Κνέσσετ διαθέτει 18 ἔδρες.

3) Τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα, πού στὶς ἐκλογὲς πέτυχε μόνο τὸ 3.51% τῶν ψήφων, πού ἀντιστοιχεῖ πρὸς 4 ἔδρες.

β) Τὰ κόμματα τοῦ κέντρου.

1) Προοδευτικὸ Κόμμα. Σχηματίσθηκε λίγο πρὶν ἀπ' τὶς ἐκλογὲς ἀπ' τὸ Ἀλιγιά Ἀντασά, τὸ Ἀ Ὀβέντ Ἀτσιονί καὶ τοὺς Γενικοὺς Σιωνιστὲς «Α». Διαθέτει 5 ἔδρες στὴν Κνέσσετ. Ἔχει ἓνα φιλελεύθερο πρόγραμμα. Συμμετέχει στὴν Κυβέρνηση μὲ τὸν Φέλιξ Ρόζενμπλουετ.

γ) Κόμματα τῆς δεξιᾶς καὶ τῆς ἄκρας δεξιᾶς.

1) Γενικοὶ Σιωνιστὲς «Β». Ἀντιπροσωπεύει τοὺς βιομηχάνους καὶ τὴν ἀστικὴν τάξιν. Διαθέτει 7 ἔδρες στὴν Κνέσσετ.

2) Τὸ Κίνημα τῆς Ἐλευθερίας (Χερούτ). Σχηματίσθηκε μετὰ τὴ διάλυση τοῦ Ἰργκούν Τσβάϊ Λεουμί ἀπ' τὴν κυβέρνησιν καὶ συγκεντρώνει πρὸ παντὸς θὰ παλιὰ μέλη αὐτῆς τῆς τρομοκρατικῆς ὀργανώσεως, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἴδιου ἀρχηγοῦ, Μεναχέμ Μπείγκιν. Μὲ τὸ Χερούτ συγχωνεύθηκε τώρα τελευταίως τὸ παλιὸ κόμμα τῶν Ρεβιζιονιστῶν. Εἶναι δύσκολο νὰ καθορισθῆ ἡ πολιτικὴ θέση του γιὰ τὸ ὅτι δηλώσεις του εἶναι συχνὰ ἀντιφατικὲς, ἀλλὰ εἶναι γνωστὸ τὸ βασικὸ σημεῖο τῆς ἐξωτερικῆς του πολιτικῆς πού ἔγκειται στὴν κατάληψη ὁλόκληρης τῆς Παλαιστίνης, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ὑπεριορδανίας. Στὶς ἐκλογὲς συγκέντρωσε τὸ 11.52% τῶν ψήφων πού τὸν ἐξασφάλισε 14 ἔδρες στὴν Κνέσσετ, ὅπου ἄσκει μιὰ συστηματικὴ ἀντιπολίτευση ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως.

δ) Τὰ ὀρθόδοξα (θρησκευτικὰ) κόμματα

1) Τὸ Μιζραχί. Αὐτὸ τὸ κόμμα ἄσκει μιὰ σημαντικὴ ἐπίδραση τόσο στὴ Διασπορὰ ὅσο καὶ στὸ Ἰσραήλ. Ἀγωνίζεται γιὰ μιὰ ζωὴ βασισμένη στὴ Βίβλο καὶ στὶς ἐβραϊκὲς παραδόσεις. Σχηματίζει μὲ τὸ Ἀγωνδάτ Ἰσραήλ τὸ Θρησκευτικὸ Μέτωπο πού στὶς ἐκλογὲς συγκέντρωσε τὸ 12.35% τῶν ψήφων, πέρνοντας τὴν τρίτην θέση μεταξὺ τῶν κομμάτων. Τὸ Θρησκευτικὸ Μέτωπο διαθέτει 16

ἔδρες στὴ Κνέσσετ καὶ συμμετέχει στὴν κυβέρνηση συνασπισμοῦ τοῦ Μπεν-Γκουριόν μὲ τρεῖς ὑπουργούς. Ἀρχηγός του εἶναι ὁ Ράμπι-Μάϊμον (Φίσιμαν), ὑπουργὸς Θρησκευμάτων.

2) Ἀγκουδάτ Ἰσραήλ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ φανατικούς θρησκους ποὺ ἀφιερώνουν τὴ ζωὴ του στὴ μελέτη τοῦ Ταλμούδ. Ἐπιδιώκει τὴ δημιουργία μιᾶς θεοκρατικῆς κοινωνίας καὶ ἀπορρίπτει οἰαδήποτε ἐπιρροὴ μὴ θρησκευτική. Ἡ ἐπίδρασή του περιορίζεται στὸν μικρὸ κύκλο τῶν μελῶν του, ποὺ ἄλλωστε ἀνακατεύονται ὅλο καὶ περισσότερο στὴν καθημερινή ζωὴ τῆς χώρας. Ἔχει τὸν ἀρχηγό του, τὸν Ράμπι Ἰσχάκ Μείρ Λέβιν στὴν κυβέρνηση ὅπου κατέχει τὸ ὑπουργεῖο τῆς Κοινωνικῆς Πρόνοιας.

Γιὰ νὰ συμπληρώσουμε αὐτὴ τὴ σύντομη ἐπιθεώρηση τῶν κομμάτων, ἀναφέρουμε τὸ κόμμα τῶν Σεφαραντῶν ποὺ ἔχει 4 βουλευτὲς στὴν Κνέσσετ, κί' ἓνα ὑπουργό, τὸν Μπεχὸρ Σίτριτ, στὴν κυβέρνηση: τοὺς Ἀραβες τῆς Ναζαρέτ ποὺ ἔχουν 2 ἔδρες στὴν Κνέσσετ, τὴ Wizo, τὴ Στέρν καὶ τοὺς Ὑμενίτες ποὺ ἔχουν ἀπὸ μία ὁ καθένας.

Ἡ κυβέρνηση Μπέν Γκουριόν σχηματίσθηκε στὶς 3 Μαρτίου 1949 ἀπὸ ἓνα συνασπισμὸ τεσσάρων κομμάτων. Τὸ Μαπαί ἔλαβε ἑπτὰ ἀπὸ τὰ δώδεκα ὑπουργεῖα, οἱ θρησκευτικοὶ τρία, οἱ προοδευτικοὶ ἓνα καὶ οἱ Σεφαραντῆς ἓνα. Τέσσαρα ὑπουργεῖα ἔμειναν κενὰ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ καταληφθοῦν κάποτε ἀπὸ τὸ Μαπαί. Πράγματι ὁ Μπέν Γκουριόν σχεδίαζε τὸ σχηματισμὸ μιᾶς κυβερνήσεως εὐρυτάτης βάσεως, ποὺ θ' ἄφινε ἔξω μόνο τοὺς κομμουνιστὲς καὶ τὸ Χερούτ.

Ἀλλὰ ὡς σήμερα τὸ Μαπαί δὲν δέχθηκε νὰ συμμετάσχη. Ἀρνήσι ἀν-

τέταξαν καὶ οἱ Γενικοὶ Σιωνιστὲς γιατί δὲν θεώρησαν ἀρχετὲς τὶς ἐγγυήσεις ποὺ ἔδωσαν τὸ Μαπαί ὅσον ἀφορᾷ τὴν κοινωνικὴ πολιτικὴ του, καὶ γιατί ἐνόμισαν ὅτι ἐδικαιοῦντο περισσότερο ἀπὸ ἓνα ὑπουργεῖο.

Ἐπομένως ἡ κυβέρνηση Μπέν Γκουριόν διαθέτει στὴν Κνέσσετ 75 ψήφους πάνω σὲ 120. Μαπαί 48 (μὲ 2 τῶν Ἀράβων τῆς Ναζαρέτ), Θρησκευτικοὶ 16, Προοδευτικοὶ 5, Σεφαραντῆς 4.

Ἐνῶ στὸ ἐσωτερικὸ ὁ πρωθυπουργὸς ἐφαρμόζει ἀπερίσπαστος τὸ σοσιαλιστικὸ του πρόγραμμα, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τονίζει συνεχῶς, ὅτι χρειάζεται ἡ βοήθεια τῶν ξένων κεφαλαίων γιὰ ν' ἀναπτυχθῇ τὸ Ἰσραήλ. Αὐτὰ τὰ δύο σημεῖα ἐκφράζουν καθαρὰ τὴν πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως στὸ οἰκονομικὸ - κοινωνικὸ πεδίο.

Στὸ πρόγραμμα ποὺ παρουσίασε στὴν Κνέσσετ ἡ Κυβέρνηση ὑπάρχει ἓνα τετραετὲς σχέδιο γιὰ τὸν διπλασιασμὸ τοῦ πληθυσμοῦ, γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ὁποῖου θὰ συνεργασθοῦν ἀσφαλῶς τὸ Μαπαί καὶ οἱ Γενικοὶ Σιωνιστὲς. Ἡ ὑποστήριξή τους εἶναι βέβαιη ἐπίσης στὴν γεωργικὴ πολιτικὴ.

Ἡ ἀντιπολίτευση (Μαπαί-Χερούτ) εἶναι ζωηρότατη στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ ἓνα ἄλλο ἐπίμαχο ζήτημα, τὴν ἐκπόνηση τοῦ Συντάγματος, δὲν ἀποκλείονται διαφωνίες στοὺς κόλπους τῆς κυβερνήσεως, ὅπου οἱ Μιζραχῆ θὰ θελήσουν νὰ δώσουν στοὺς νόμους τοῦ νέου Κράτους ἓνα θεοκρατικὸ χαρακτῆρα. Ἀλλὰ ὁ πατριωτισμὸς τῶν ἡγετῶν ποὺ κατόρθωσαν νὰ ὑψωθοῦν πραγματικὰ στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων, μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐλπίσουμε, ὅτι τὸ Ἰσραήλ θὰ ἐδραιωθῇ σύντομα πάνω σὲ ἀκλόνητα θεμέλια.

Ἠγέτες τοῦ Ἰσραήλ

Τοῦ Π. Μπατ - Ὑεντινιά

ΖΑΛΑΜ ΣΑΖΑΡ (ΡΟΥΜΠΙΑΣΟΒ), Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας στὴ νέα κυβέρνηση, εἶναι μία χαρακτηριστικὴ προσωπικότητα, ἀπ' ἐκεῖνες ποὺ μόνο τὸ Ἐργατικὸ Κίνημα στὴν Παλαιστίνη μπορεῖ νὰ βγάλῃ. Ἐνῶ ἡ κλίση του τὸν ὠθοῦσε πρὸς τὴ μελέτη τῆς ἱστορίας, προτίμησε ν' ἀφοσιωθῇ ὀλοκληρωτικῶς στὸ Σιωνιστικὸ κίνημα, ὅπου οἱ σπουδαῖες ὑπηρεσίες ποὺ προσέφερε — στὸ Κόμμα του, στὸ Ἐκτελεστικὸ τῆς Ἰσταντροῦτ, στὴ διεύθυνση τῆς καθημερινῆς ἐφημερίδας τῆς Ἰσταντροῦτ «Νταβάρ», καὶ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Μπερλ Κατσνέλσον τὸ 1944 ὡς ἐκδότης τῆς — ὄχι μόνο δὲν τὸν ἀνάγκασαν νὰ πνίξῃ τὴν προσωπικότητά του, ἀλλ' ἀντιθέτως τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ ἐξαιρετικὰ προσόντα του, τὴ λογοτεχνικὴ ἱκανό-

τητα, καὶ τὴν ἀνεξάντλητη, ἐνθουσιώδη, συναρπαστικὴ εὐφροδία. Καὶ σ' αὐτὰ ὀφείλεται ἡ ἐπιτυχία του.

Μὲ τὸν Ζάλμαν Σαζάρ τελείωσε ἡ σκιαγράφηση τῶν ἑπτὰ ἐργατικῶν ὑπουργῶν Μαπαί τῆς κυβερνήσεως Μπέν Γκουριόν. Μένουν τώρα οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἄλλων κομμάτων ποὺ μὲ τὸ Μαπαί σχημάτισαν τὴ σημερινὴ κυβέρνηση συνασπισμοῦ. Τὸ κόμμα Μιζραχῆ ἀντιπροσωπεύεται σ' αὐτὴ ἀπὸ τὸν Ράμπι Μάϊμον (Φίσιμαν), οἱ Ἐργατικοὶ Μιζραχῆ ἀπ' τὸν Μοσὲ Σαππρω καὶ τὸ Ἀγκουδάτ Ἰσραήλ ἀπὸ τὸν Ράμπι Λέβιν, ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς μῆχανε στὴν κυβέρνηση ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ θρησκευτικοῦ μετώπου ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ μένη ἀδιάσπαστο στὴν Κνέσσετ. Σημειωτέον ὅτι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὰ θρησκευτικὰ κόμματα παρουσιάζονται ἐνωμένα.

Ὁ ΜΟΣΕ ΣΑΠΠΡΟ, εἶναι ὁ νεώτερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ὀρθοδόξους (θρησκευτικούς) ὑπουργούς. Στὴν Πολωνία, ὅπου γεννήθηκε, καὶ στὴ Γερμανία, ὑπῆρξεν ἡγέτης τῆς πρωτοποριακῆς Νεολαίας τῶν Μιζραχῆ, καὶ ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ ἦρθε στὴν Παλαιστίνη, τὸ 1925, ἀπετέλεσε μέλος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τοῦ Κόμματος. Ἐξελέγη στὸ Ἐκτελεστικὸ τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πρακτωρείου τὸ 1935 κί' ἀπὸ τὸ 1937 ἐργάσθηκε μὲ τὸν Ἐλιάου Ντόμπκιν στὸ Τμῆμα Μεταναστεύσεως.

Στὴν προσωρινὴ κυβέρνηση εἶχε δύο ὑπουργεῖα: τῆς Μεταναστεύσεως καὶ τῆς Ὑγιεινῆς. Στὴ νέα κυβέρνηση προσέθεσε κί' ἄλλο ἓνα, τῶν Ἐσωτερικῶν.

ΙΣΡΑΗΛΙΑΝΗ ΖΩΗ

Ο κ. Άμπα Έβεν (Όμπρεϋ Ήμπαν), αντιπρόσωπος του Ισραήλ στον Ο. Η. Ε.

Ο Κ. ΛΑΟΥΤΕΡΜΙΛΚ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

Ο κ. Βάλτερ Σ. Λάουτερμικ, ο γνωστός αμερικανός ειδικός που έχει έκπονησει το σχέδιο αξιοποίησης του Νέγκεβ με την εκμετάλλευση των υδάτων του Ιορδάνη, πρόκειται να φθάσει προσηώς στο Ισραήλ.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΛΥΩΝ

Μια αντιπροσωπεία των βιομηχάνων της μόδας του Ισραήλ ανεχώρησε για τη Λυών για να λάβει μέρος στην εκεί διεθνή έκθεση.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Η Νομική Σχολή του Εβραϊκού Πανεπιστημίου θα αρχίσει τα μαθήματα τον προσεχή Νοέμβριο.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το Τουριστικό Τμήμα ετοιμάζει μία σειρά εκδηλώσεων με το σκοπό να προ-

σελκύσει ξένους περιηγητές στο Ισραήλ. Προβλέπονται φέστιβαλ για τραγοῦδι και χορό, και για τον Ιούλιο και Ιούλιο του 1950 μεγάλες Απόκριες για το Πουρείμ.

Μελετάται επίσης η διοργάνωση διαφημίσεως προς ενθάρρυνση των Εβραίων να τελέσουν τους γάμους τους και το Μπάρ-Μιτσά στο Ισραήλ.

Οι πρώτοι περιηγητές απ' το Λίβανο φθάσανε τώρα τελευταίως στο Ισραήλ: δύο ζεύγη μεξικανοί και ένας άραβας γάλλος υπήκοος.

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Προβλέπονται τρία στάδια: το πρώτο προβλέπει την υιοκομειακή περίθαλψη για όλους, τις κοινωνικές ασφάλισεις για τους αγρότες, τις κοινωνικές ασφάλισεις για τα έργατικά ατυχήματα, την εθνική ασφάλιση για τους γέροντες και τα όρφανά, το επίδομα γεν-

νήσεως και την ασφάλιση ανεργίας. Το δεύτερο στάδιο προβλέπει την ιατρική περίθαλψη δωρεάν για όλον τον πληθυσμό. Το τρίτο στάδιο προβλέπει την εθνικοποίηση των νοσοκομείων, τα παιδικά επίδοματα, την εθνική έγγυση στεγάσεως. Έντός του έτους ή χωρητικότητας των νοσοκομείων θα διπλασιασθή και θα φθάσει τα 1800 κρεβάτια. Αυτό το σχέδιο κοινωνικών ασφαλίσεων δεν θα προκαλέσει αύξηση των εισφορών του πληθυσμού που ήδη πληρώνει 40 εκατομμύρια λίρες το χρόνο.

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Τη δεύτερη εβδομάδα του περασμένου μήνα φθάσανε στο Ισραήλ 5975 μετανάστες απ' τους οποίους 412 απ' την Τρίπολη, 225 απ' την Τουρκία και οι άλλοι απ' την Ιταλία και τη Γαλλία.

Ο ΚΑΝΑΔΑΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

Ο κ. Σαρντ έλαβε απ' τον κ. Λίστερ Πήρσον, υπουργό των Εξωτερικών του Καναδά, ένα γράμμα που έπιβεβαιώνει την αναγνώριση «ντέ γιοῦρε» του Ισραήλ απ' τον Καναδά. Το γράμμα του κ. Πήρσον τονίζει ότι η ψήφος του Καναδά υπέρ της εισδοχής του Ισραήλ στον ΗΕ θεωρήθηκε απ' την Κυβέρνηση της Οττάβας σαν μια επίσημη αναγνώριση «ντέ γιοῦρε».

Ο ΡΩΣΟΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ

Ο κ. Γιέρσοβ, σοβιετικός πρεσβευτής στο Ισραήλ, έκανε πρό ημερών στη Μόσχα μια επίσημη επίσκεψη στην Ναμίρ, ισραηλιανό πρεσβευτή στην Σοβιετική Ένωση. Ο κ. Γιέρσοβ θα επιστρέψει προσεχώς στη θέση του στο Τέλ-Άβιβ με τη γυναίκα του και με την κόρη του.

ΣΤΑ ΚΑΘΟΛΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Η Εβραϊκή θα είναι η επίσημη γλώσσα στα δεκαπέντε σχολεία που θα ανοίξη η Καθολική Εκκλησία στην Ίερουσαλήμ, στη Ράμλε, στην Γιάφα, στην Άκρη, στη Ναζαρέτ, και στην Χάϊφα. Όσον αφορά τη στέγασή τους, η Εκκλησία θα έχει τη βοήθεια του Υπουργείου Θρησκευμάτων. Αυτά τα σχολεία θα χρηματοδοτηθούν πιθανώς από την Αμερικανική και τη Γαλλική κυβέρνηση, καθώς και απ' το Βατικανό.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Στις 24 Οκτωβρίου γιορτάσθηκε για πρώτη φορά στο Ισραήλ η ημέρα των Ηνωμένων Εθνών.

Η ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗ ΠΡΟΤΟΧΡΟΝΙΑ

Επί τη ευκαιρία του νέου Μουσουλμανικού έτους δ αντιπρόσωπος του Υ-

πουργείου Έξωτερικών στην Ίερουσαλήμ επισκέφθηκε τους προξένους της Τουρκίας και της Περσίας και υπέβαλε τις ευχές της Ισραηλιανής κυβερνήσεως.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΑΡΑΒΙΚΟ ΚΙΜΠΟΥΤΣ

Οι Άραβες του Ισραήλ ίδρυσαν το πρώτο τους κιμπούτς. Το ανακοίνωσε στην Έπιτροπή της Ένώσεως των Αγροτών μια Αραβική αντιπροσωπεία από διάφορα χωριά.

Το νέο κιμπούτς λέγεται «Άβουσαμπ» και ιδρύθηκε κοντά στην Λύντα. Περιλαμβάνει 27 άνδρες, 8 γυναίκες και 3 παιδιά.

67.000 ΜΑΘΗΤΕΣ

Σύμφωνα με μια ανακοίνωση του Υπουργείου Παιδείας, υπάρχουν σήμερα στο Ισραήλ 67.000 Εβραίοι μαθητές. Προβλέπεται ότι αν περιληφθούν και τα Αραβόπαιδα, αυτός ο αριθμός θα τριπλασιασθή εντός τριών ετών. Το 10% από τα Εβραϊόπαιδα και μια πελώρια αναλογία από Αραβόπαιδα δεν πάνε στο σχολείο.

Ένας νόμος θα καταστήσει τώρα υποχρεωτική την εκπαίδευση.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΣΤΗΝ ΧΕΡΤΣΛΙΑ

Τον περασμένο Ιούλιο άρχισε η ανεγερση ενός κινηματογραφικού στούντιου στην Χέρτσλια, πάνω σε μια έκταση 72 δουνάμ. Τα έργα θα κοστίσουν 200.000 Ισραηλιανές λίρες.

Στο «Ισραελ Φίλμ Στούντιο» συμμετέχουν κατά 50% Αμερικανοί επιχειρηματίες που θα προμηθεύσουν τις πιο συγχρονισμένες τεχνικές εγκαταστάσεις από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι Ισραηλιανοί συντάταιροι θα αναλάβουν την ανεγερση των κτιρίων, ενώ το οικόπεδο θα παραχωρηθή απ' το Κέρεν Καγιέμετ.

Το σύστημα οργάνωσης και τεχνικής κατάρτισεως βρίσκεται τώρα υπό μελέτη. Ως τεχνικός διευθυντής του στούντιο της Χέρτσλιας προσκλήθηκε ο κ. Λ. Ριχάλ, τέως διευθυντής των Έθνικών Στούντιο της Τσεχοσλοβακίας, ο οποίος έφθασε ήδη στο Ισραήλ. Οι αίθουσες του νέου στούντιο θα είναι ευρύχωρες, 30Χ25 μέτρα και 14 μέτρα ύψος. Θα υπάρχουν βοηθητικά δωμάτια, αποθήκες, εργαστήρια και γραφεία.

Έκατοντάδες εργατές θα απασχοληθούν σ' αυτή τη νέα επ'χείριση ή οποία θα έχει μεγάλη επίδραση στη μορφωτική εξέλιξη του Ισραήλ.

Ήδη ελήφθησαν αιτήσεις από ανεξάρτητους Αμερικανούς παραγωγούς που επιθυμούν να εκμεταλλευθούν το στούντιο.

Γράμματα στὸν Διευθυντὴ

Ἀθήναι τῆ 24 Ὀκτωβρίου 1949

Ἀξιότιμε Κύριε Φόρτη,

Με μεγάλην μου χαρὰν ἔλαβον τὰ τεύχη τοῦ ὠραίου περιοδικοῦ Γκεουλᾶ, τὰ ὁποῖα εἴχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ἀποστείλητε. Διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν Σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς.

Διεξήλθον μετὰ προσοχῆς τὸ περιεχόμενον τῶν τευχῶν, ἀναφερόμενον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἰδρύσεως τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ καὶ τὰς θαυμαστάς προσπάθειάς διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ νεοπαγοῦς Κράτους.

Δὲν δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τις τὴν ζωτικότητα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ γένους, τὸ ὁποῖον μετὰ τόσους μακροὺς αἰῶνας, ἂν καὶ διήλθε διὰ πλείστων δοκιμασιῶν καὶ περιπετειῶν, κατόρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ συνείδησιν, δύναμιν καὶ συνοχὴν καὶ πραγματοποιήσῃ τὴν ἰδρυσὶν ἐθνικῆς ἐστίας.

Ἀλλὰ παραλλήλως δὲν δύναται νὰ μὴ ἐπαινέσῃ τις καὶ νὰ μὴ διδαχθῇ πολλὰ ἐκ τῆς συντελουμένης ἐργασίας ἐν τῇ διοργανώσει τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραήλ, ἥτις ἐπιτελεῖται διὰ τῶν ἀνθρώπων κόπων καὶ τῆς ἐπιμόχθου ἐργασίας τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἐμψυχῶναι ἢ πιστίει εἰς τὸ ἔθνος τῶν.

Εὐχαριστῶ καὶ πάλιν θερμῶς διὰ τὰ ἀποσταλέντα τεύχη.

Μετὰ τιμῆς

B. ΒΕΛΛΑΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Tel - Aviv, 20 Ὀκτωβρίου 1949

Φίλε κ. Διευθυντᾶ,

Ἀπὸ καιρὸ ἤθελα νὰ διευκρινίσω ὅτι, εἰς τὸ Ἰσραήλ τουλάχιστο, ἡ λέξις ΓΚΕΟΥΛΑ τονίζεται, καθὼς καὶ ἀπειροὶ ἄλλαι λέξεις, καὶ στὴ λήγουσα ἀλλὰ καὶ στὴ παραλήγουσα. Ἡ Γκέουλᾶ, ὡς ἀφηρημένη ἔννοια τονίζεται στὴ λήγουσα, ἀλλὰ ὡς προσωπικὸν ὄνομα ἢ ὄνομασία ἐνὸς ἐκ τῶν κεντρικῶν δρόμων τοῦ ΤΑ τονίζεται εἰς τὴν παραλήγουσα.

Γραμματικῶς, βεβαίως, ὁ ὀρθὸς τονισμὸς εἶναι ὁ ἐπὶ τῆς ληγουσῆς. Ἀλλὰ δὲν μπορούμε νὰ ἀγνοήσουμε τὴ γενικὴ προφορὰ τοῦ Γισούβ, ποὺ εἶναι γεγονός ὅτι τονίζει παρὰ πολλές λέξεις εἰς τὴν παραλήγουσα. Ἔτσι θ' ἀκούσετε ἀπὸ τὸ σ ὄ ν ο λ ο ν: Χαΐφα, Πετάχ - Τικβα, Σλόμο, Γιάφφα, Τόβα κλπ. κλπ. καὶ ὄχι Χαΐφά, Πετᾶχ - Τικβά, Σλομό, Γιαφφά, Τοβᾶ κλπ. ὡς κύρια ὀνόματα ἢ ὀνόματα πόλεων. Ἐνῶ ὡς ἐπίθετα θ' ἀκούσετε γιαφφᾶ, τοβᾶ κλπ.

Πρέπει νὰ παραδεχθῶμε ὅτι ὑπάρχει μιὰ σχετικὴ ἀναρχία εἰς τὸν σχηματισμὸ τῆς νεωτέρας Ἑβραϊκῆς, ἀδιάφορον ἂν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Γίντις ἢ τῆς ἐπιθυμίας νὰ καταστήτῃ περισσότερο ἠχητικὴ. Τὸ λυπηρὸν αὐτὸ γεγονὸς ἔχει καὶ τὴν καλὴν του πλευρὰ: Ἡ γλῶσσά μας εἶναι ζωντανὴ καὶ συνεπῶς μεταβάλλεται συνεχῶς, ὅπως ὅλαι αἱ ὀμιλούμεναι γλῶσσαι. Τὸ παράδειγμα τῆς διαλέκτου τῶν Ἀγράφων τοῦ κ. Ν. Καμπελῆ, ἀπὸ τὸ Ἄϊν Χαρόντι, δὲν εἶναι, κατὰ τὴ γνώμη μου ἐπιτυχές. Διότι ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ διαφορετικῶν λέξεων, ἀλλὰ περὶ σχετικὰ ἀνεπαισθήτων διαφορῶν τονισμοῦ, ποὺ πράγματι ἔχουν ἐν πολλοῖς ἐπιτύχει νὰ φέρουν τὴν ἀπαιτουμένην ποικιλίαν εἰς τὴν νεκρὴ γλῶσσα τῆς Βίβλου. Ὅπως ὅλαι ἐδῶ, καὶ ἡ γλῶσσά μας εὐρίσκεται ἐν ἐξελίξει καὶ θὰ πάρῃ κάποτε περισσότερο συγκεκριμένη καὶ γενικὴ μορφή. Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Γκολᾶ ἔχουν καὶ δικαίως, ὡς βάσιν τὴν ἀρχαίαν Ἑβραϊκὴν. Τὸ Γισούβ ὅμως προσπαθεῖ νὰ τοὺς δώσῃ, μαζὺ μὲ τόσα ἄλλα, τὴν νεωτέραν ὀμιλουμένην ποὺ μοιραίως θὰ διαφέρῃ, ὀλιγώτερον ἢ περισσότερο, ὄχι μόνον στὸν τονισμὸ ἢ τὴν προφορὰ τῶν ἀρχαίων λέξεων, ἀλλὰ μὲ προσθήκη ξένων λέξεων ἢ τὴ δημιουργία πολλῶν νέων λέξεων. Τοῦτο συμβαίνει καθημερινῶς καὶ πολλὰ δημόσια ἢ μορφωτικὰ ὀργανώσεως δημοσιεύουν συχνὰ σειρὰν λεξιλογίων πρὸς καθοδήγησιν τοῦ Κοινοῦ.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ σᾶς κουράσω, ἐπί-

σης, μὲ τὴν προφορὰν τῆς SHWA (Σβᾶ) διότι παρ' ὅλον ὅτι γραμματικῶς δέον νὰ προφέρεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς λέξεως, ὅπως λέγει ἄλλος ἐπιστολογράφος σας, ὑπάρχουν πλείοι δῶσαι λέξεις ποὺ τονίζονται μὲ «σεβᾶ» στὴν ἀρχὴν καὶ ἐντούτοις στὴ σημερινὴ γλῶσσα προφέρονται (π.χ. ἡ λέξις προφῆσορ, ὅπου τὸ «πε» πέρνει SHWA).

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ κ. Μιζραχῆς ἐμφανίζεται βασιλικώτερος τοῦ Βασιλέως εἰς τὸ ζήτημα τῆς προφορᾶς, διαπράττει σοβαρώτατον λάθος, εἰδιπῶς δι' ἀνθρώπων ποὺ ἰσχυρίζεται τὸ μονοπώλιον τῆς γνώσεως τῆς Ἑβραϊκῆς, ὅταν λέγει ὅτι τὸ γράμμα ποὺ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν δασείαν εἶναι τὸ «Ἐ - Ἄλεφ». Στὴν πραγματικότητά πρόκειται περὶ τοῦ γράμματος (πέμπτου κατὰ σειρὰν εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν ἀλφάβητο) Χεί, ποὺ χρησιμοποιεῖται ὡς ἄρθρον πρὸ πάσης λέξεως.

Λίγες λέξεις ἀκόμη διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἑβρ. λέξεων στὰ Ἑβραϊκά: Ἐκτὸς τῆς μεγίστης δυσκολίας διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς πραγματικῆς προφορᾶς ὄλων τῶν σημετικῶν γλωσσῶν, ὑπάρχει καὶ ἑλλειψίς ἀρκετῶν γραμμάτων εἰς τὴν ἑλλην. γλῶσσαν. Διὰ νὰ ἀποδοθῇ, λοιπὸν, ἐπακριβῶς ἡ Ἑβραϊκὴ προφορὰ στὰ ἑλληνικά, εἶναι ἀδύνατον. Ὑπάρχει ὅμως τρόπος νὰ πλησιάσωμεν τὴ σημερινὴν προφορὰ τοῦ Γισούβ βάζοντας μιὰ γραμμὴ καὶ μιὰ τάξι πρὸς τοῦτο. Προτείνω τὴ συγκρότησιν μιᾶς μικρῆς ἐπιτροπῆς ποὺ θὰ κἀνῃ γρήγορα καὶ πρακτικὰ τὸ ἔργον αὐτό. Προτείνω τὴ συμμετοχὴν τῶν διδασκάλων ποῦ, Θεοῦ θέλοντος, θὰ ἔλθουν ἀπὸ τὸ Ἰσραήλ καὶ λίγη ἐλαστικότητα ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα κείμενα.

Ὅταν ἔχουμε, καὶ στὴ περίπτωσιν αὐτῇ, ὅψι μας ὅτι πρέπει νὰ προετοιμάσωμε τοὺς λίγους Ἑβραῖους ποὺ

μένουν ἀκόμη στὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποία —ἀργὰ ἢ γρήγορα καὶ θέλοντας ἢ μὴ— θὰ ἀφίσουν γιὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐδῶ, δέον νὰ προσπαθήσωμε νὰ ἀποδώσωμε κατὰ τὸ δυνατόν πιστώτερα τὴν ὀρθὴν καὶ ὀμιλουμένην γλῶσσαν τοῦ Γισούβ καὶ ὄχι τὴν ἀρχαία γλῶσσα τῶν Ἱερῶν Κειμένων ποὺ φαίνεται πῶς ἐδιδάχθη ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ἐπιστολογράφων τοῦ ἰδίου φύλλου σας ἀρ. 6 (Σεπτέμβριον 1949). Ὡς πρὸς τὸν δεῦτερον ἐπιστολογράφον τοῦ ἰδίου φύλλου σας, δὲν στενωχωρούμεθα καθόλου δεδομένου ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη δὲν κατετοπίσθη, ἀσφαλῶς θὰ βρῆ τὸν δρόμο του στὸ γραφικὸ καὶ ὁμορφο Ἄϊν Χαρόντι, ὀμιλῶντας καὶ διαβάζοντας τὴ γλῶσσα τοῦ Γισούβ. ἐπὶ τόπου.

Χωρὶς νὰ τὸ θέλω, ἀπρησχόλησα τὶς πολῦτιμες στήλες σας καὶ ἄς μὲ συγχωρήσουν οἱ ἀναγνώσται σας ποὺ θὰ ἤθελαν νὰ μάθουν κάτι πρακτικώτερον καὶ οὐσιαστικώτερον ἀπὸ τὶς παραπάνω γραμμές μου.

Δεχθῆτε τὶς καλύτερες εὐχές μου γιὰ τὴν προκοπὴν τοῦ περιοδικοῦ σας καὶ τὴν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν του.

Σαλόμ.

ΣΑΜ Σ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗΣ

Μὲ τὸ γράμμα αὐτὸ τοῦ κ. Σᾶμ Κωνσταντίνου κλείνουμε τὴ συζήτηση γιὰ τὴν προφορὰ τῶν Ἑβραϊκῶν λέξεων. Καὶ εὐχαριστοῦμε τοὺς ἀναγνώστες ποὺ θέλησαν νὰ μᾶς δώσουν τόσο ἐνδιαφέροντες πληροφορίες πάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ὑπάλληλος γνώστης ἑλληνικῆς, γαλλικῆς καὶ γραφομηχανῆς. Πληροφορίαι, Περιάνδρου 3.

Ειδήσεις του Κέρεν Καγιέμετ

■ Το Κέρεν Καγιέμετ τελείωσε το «γύρισμα» δύο φίλμ που θα σταλοῦν προσεχῶς στη Διασπορά. Το πρώτο εἶναι «Ἐν μπρερά» (Δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύση), καὶ τὸ δεύτερο «Ζεχού Ἀέμεκ Σελά-νου» (Νά τὸ Ἔμεκ μας).

■ Στις 27 Νοεμβρίου ὁ πρόεδρος Βαί-σαν συμπληρώνει 75 χρόνια. Ἐπὶ τῆ εὐκαιρία τῶν γεννεθλίων του τὸ Κέρεν Καγιέμετ ετοίμαζε μιὰ μεγάλη δράση σ' ὅλο τὸν κόσμο, γιὰ τὴν ἴδρυση μιᾶς ἀποικίας πού θὰ φέρη τὸ ὄνομά του.

■ Τὸ Γκιβάτ Μπρένερ γιόρτασε τὰ 20 χρόνια ἀπὸ τὴν ἴδρυσή του πάντ' ἐπὶ τὴ γῆ τοῦ Κέρεν Καγιέμετ. Τὸ Γκιβάτ Μπρένερ, πού εἶναι τὸ μεγαλύτερο κιμπούτς τοῦ Ἰσραήλ, ἔχει 1.650 κατοί-κους.

■ Τὸ θέατρο «Ἀμπίμα» συνεχίζει μ' ἐπιτυχία τὴν περιοδική του στὰ κιμπού-τσιμ, στὰ ὁποία παίζει τὸ ἔργο τοῦ Ἰγκάλ Μόσινσον «Μπεαρβὸτ Ἀνέκεβ» (Στις πεδιάδες τοῦ Νέγκεβ). Ἐπὶ τῆ εὐκαιρία τῆς 100ῆς παραστάσεως πού ἔγινε στὸ Ἔμεκ, τὰ κιμπούτσιμ τοῦ Ἀἴν Χαρόντ καὶ τοῦ Ἰέλ Ὑοσσέφ γρά-ψανε τὴν «Ἀμπίμα» ἐπὶ τὴν Χρυσὴ Βίβλο τοῦ Κέρεν Καγιέμετ.

■ Μερικοὶ βιομήχανοι τοῦ Μοντεβιδέο, στὴν Οὐραγκουάη, ἴδρυσαν μιὰ ἐταιρία, μὲ κεφάλαιο ἕνα ἑκατομμύριο δολλά-ρια, πού θὰ ἐπενδύσῃ μεγάλα ποσὰ στὸ Ἰσραήλ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη οὐσι-διῶν. Οἱ μετοχές τῆς θὰ πωληθοῦν στὴν Οὐραγκουάη σ' ἑκατοντάδες ἐμπόρους καὶ βιομηχάνους.

■ Τὸ πρῶτο ἐργαστάσιο ραδιοφῶνων «Κόλ Ἀσμάλ» ἀνοίξε στὴν Γιάφα, μ' ἕνα κεφάλαιο 50.000 λιβρών. Ἐκατὸ ρα-διόφωνα κατασκευάσθηκαν ἤδη καὶ ἡ μηνιαία παραγωγή ὑπολογίζεται ὅτι θ' ἀνέλθῃ σὲ 400 ραδιόφωνα. Γιὰ νὰ μὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, ἡ ἐπι-χείρηση εἰσήγαγε εἰδικὰ μηχανήματα πού θὰ τῆς ἐπιτρέψουν νὰ παράγῃ ὅλα τὰ ἀνταλλακτικὰ καὶ τὰ διάφορα κομ-μάτια πού χρειάζονται, συμπεριλαμβα-νομένων τῶν μετασχηματιστῶν. Τὸ ἐρ-γαστάσιο αὐτὸ θὰ κατασκευάσῃ ἐπίσης τηλέφωνα καὶ ἠλεκτρικὰ εἶδη.

■■■

■ Τὴν Τρίτη, 1 Νοεμβρίου, ἡ Σιωνιστικὴ Ὄμοσπονδία δεξιῶθηκε τοὺς ἀντιπρο-σώπους τῶν ἐπαρχιῶν πού ἦρθαν στὴν

Ἀθήνα γιὰ τὸ Συνέδριό τοῦ ΟΠΑΙΕ. Ἐκ μέρους τῆς Ὄμοσπονδίας μίλησε ὁ κ. Ρ. Ραφαέλ, ἐκ μέρους τοῦ Κέρεν Καγιέμετ ὁ κ. Ε. Φόρτης, ἐκ μέρους τοῦ Γραφείου Μεταναστεύσεως ὁ κ. Σ. Μπίτη, καὶ ἐκ μέρους τῆς ΒΙΖΟ ἡ κ. Β. Καμχῆ. Ὁ κ. Γκολντφαρμ ἔδω-σε ὁρισμένους ἀριθμοὺς σχετικὰ μὲ τὸ ἔργο τῆς Τζόιντ γιὰ τὴ μετανάστευση.

■ Πρὶν τελειώσῃ ἡ συγκέντρωσις ἔλαβε τὸ λόγο ὁ κ. Ρ. Κωνσταντίνης, ὁ ὁ-ποῖος ἐπρότεινε νὰ γραφῆ ἡ Τζόιντ ἐπὶ τὴν Χρυσὴ Βίβλο τοῦ Κέρεν Καγιέμετ ἀπ' ὅλες τὶς κοινότητες τῆς χώρας. Ἡ πρότασις του ἔγινε δεκτὴ μὲ χειροκρο-τήματα.

■ Τὸ Κεντρικὸ Γραφεῖο τῆς Ἱερου-σαλήμ πληροφόρησε τὴν Ἐπιτροπεία ὅτι ὁ κήπος «Νίκο Ἀμπαστάδο» θὰ φυτευθῆ στὸ Νεβέ - Ἰλάν, στοὺς λό-φους τῆς Ἱερουσαλήμ.

■ Ἡ Ἐπιτροπεία ἐδώρησε στὰ ἐ-βραϊκὰ σχολεῖα καὶ παιδικὰ κέντρα τῆς Χώρας ὠραϊότατα ἐγχρωμα παι-δικὰ ἡμερολόγια, πού μόλις ἔφθασαν ἀπ' τὸ Ἰσραήλ.

■ Τὸν περασμένο μῆνα στὰ γραφεῖα τῆς Ὄργανώσεως ἔγινε μιὰ ἐνδιαφέρουσα διάλεξη τοῦ κ. Ρ. Κοὲν μὲ θέμα «Ἰσταν-τροῦτ». Τῆ διάλεξη παρηκολούθησαν περίπου 45 ἄτομα.

■ Ἄλλη δράσις δὲν ἔγινε κατὰ τὸν πε-ρασμένο μῆνα γιὰ τὴ μέλη τῆς Σ.Ο.Ν. ἀφιέρωσαν ὅλο τὸν καιρὸ τους στὴν ὑποδοχὴ καὶ ἐξυπηρέτησι τῶν Ἰσ-ραηλιανῶν ἀθλητῶν τῆς «Μακάμπι».

■ Στις 29 Νοεμβρίου ἡ Ὄργάνωσις δε-ξιῶθηκε τοὺς ἀθλητὰς στὰ γραφεῖα τῆς.

■ Στις 5 Νοεμβρίου ὁργανώθηκε πρὸς τιμὴν τους χορὸς ἐπὶ τὴ Στέγη τοῦ Κορι-τσιοῦ, ὅπου παρευρέθησαν 120 ἄτομα περίπου.

Διευθυντής - Ὑπεύθυνος :

ΕΡΡΙΚΟΣ Κ. ΦΟΡΤΗΣ Κατοικία : Πατησίων
160 β - Ἀθήναι.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου :

ΒΙΚΤΩΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Κατοικία : Πρού-σης
21 - Περιστέρη.

ΤΥΠΟΙΣ : Π. Α. ΔΙΑΛΗΣΜΑ

ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ Ἰσραηλιανοὶ πληρώνουν ἕνα σωρὸ φόρους, χωρὶς νὰ χάνουν τὸ κέφι τους. Καὶ ἡ παρακάτω ἱστορία εἶναι ἡ καλλίτερη ἀπόδειξις.

«Ἐνας Ἰσραηλιανὸς συναντᾷ ἕνα φίλο του σ' ἕνα ἀπ' τὰ καλὰ ἐστιατόρια, γνωστὸ γιὰ τὰ φαγητὰ καὶ... γιὰ τὶς τιμές του.

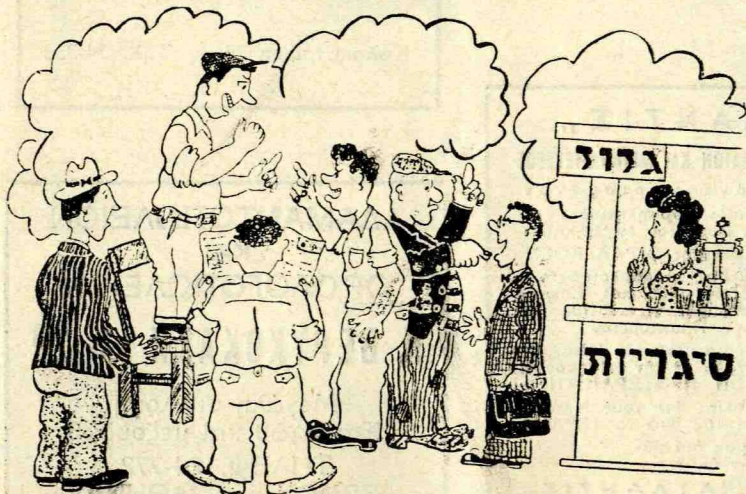
—Τί κάνεις ἐδῶ—τὸν ρωτᾷ—μήπως σοῦπεσε καμμιά κληρονομιά;

—Κάθε ἄλλο—ἀπαντᾷ ὁ ἄλλος—. Ἄν ἀπόψε μπορῶ νὰ κάνω τέτοιο γεῦμα, τὸ χρωστάω σ' ἕνα λάθος τοῦ τα-μῖα. Ἄντι νὰ μοῦ δώσῃ τὸ μισθό μου, μοῦδωσε τὶς «κρα-τήσεις»...

Ἡ «Βουλή» τοῦ Πάρκου Ρότσιλντ

Κάποτε...

... καὶ σήμερα!

COBETA
COMPAGNIE BELGE DE TRANSPORTS AERIENS
ΒΕΛΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Γενικοί 'Αντιπρόσωποι:

ΑΛΛΑΛΟΥΦ & ΣΙΑ

Πραξιτέλους 33 — ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφ. Γραφείων Πόλεως 27-784

'Αεροδρομ. 99-246

Τακτικά αεροπορικά αναχωρήσεις
έξ ΑΘΗΝΩΝ δια ΧΑΪ-ΦΑΝ και
ΡΩΜΗΝ, ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ, ΒΡΥΞΕΛ-
ΛΑΣ δις τῆς ἑβδομάδος με ἀντα-
πόκρισιν δι' ἄλλας τὰς Εὐρωπαϊ-
κάς πρωτεύουσας.

Εισιτήρια και Πληροφορίες
εἰς ἄλλα τὰ Γραφεῖα Ταξιδίων.

“ΑΤΘΙΣ”

ΜΟΔΑ - ΤΕΧΝΗ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 30 — ΤΗΛ. 34-462

*Κομπιὰ — Πλισέδες — Κοσμήμα-
τα — Γιακαδάκια — Ζαμπό — Κεντή-
ματα — 'Αζούρ — Ζώναι — 'Αγγρά-
φες — Νεσβούρ κ.λ.π.*

“Ετομα και ἐπί παραγγελία

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

Συνεχῶς

Νέα και Μοντέρνα Σχέδια

“ΑΤΛΑΝΤΙΣ”

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

'Επίσημος ἀνεγνωρισμένος

Τὸ Μοναδικὸν Ἰσραηλιτικὸν
Ταξιδιωτικὸν Γραφεῖον ἐν Ἑλλάδι
Διευθυντῆς Ἰδιοκτῆτης ΒΙΤΑΛ ΚΟΕΝ
Διὰ τὰ εἰσιτήρια σας Ἀτμοπλοικῶς και
'Αεροπορικῶς Ἐξωτερικῶς και Ἐσωτε-
ρικῶς συνιστοῦμεν νὰ προτιμησῆτε
τὸ ἐν λόγῳ Πρακτορεῖον

'Εκδίδονται εἰσιτήρια μετὰ τῶν Ἐταιριῶν
Τ.Α.Ε. και Ε.Α.Α.Σ. με τὴν ἐπίσημον τι-
μὴν και ΑΜΕΣΟΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ.

'Ἐξαιρετικά εὐκόλεια διὰ τοὺς Μετανά-
στας και Ἐπισκέπτας διὰ τὸ ἸΣΡΑΗΛ.
Συμβουλευθεῖτε μας διὰ πᾶ-
σαν ταξιδιωτικὴν ὑπόθεσιν

“ΑΤΛΑΝΤΙΣ”

Γλάδστανος 2'· Τηλ. 30.179

ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΔΑΥΙΔ Β. ΑΜΑΡΙΛΙΟ

ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

ΞΗΡΑΣ — ΘΑΛΑΣΣΗΣ

ΚΑΙ ΑΕΡΟΣ (ΤΑΕ)

Δι' ἄλλην τὴν Ἑλλάδα
και διὰ τὸ Ἐξωτερικόν

ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΜΟΙ

ΠΑΡΑΛΑΒΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Α.Ε.Ε.Α. ΣΑΠΟΡΤΑ

ΝΑΥΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

Οἶκος ἰδρυθεὶς ἐν ἔτει 1890

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: Μέγ. Γιαννου-
λάτου — Τ. Θ. 21 — Τηλ. 45.383
ΥΠΟΚ(ΜΑ ΕΝ ΘΕΣ)ΝΙΚΗ: Κομνη-
νῶν 12 — Τ. Θ. 82 — Τηλ. 32-23

Πράκτορες τῶν:

Kedem Palestine Line Ltd., Haifa.
Zim Palestine Navigation Co. Ltd., Haifa
Israel Shipowners Pool Ltd., Haifa.
Israel America Line Ltd., Haifa.

ΜΩΡΙΣ Α. ΙΣΣΑΧΑΡ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κολοκοτρώνη 25 Τηλ. 34-332

ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΑΙ

ΩΡΟΛΟΓΟΠΩΛΕΙΟΝ

Ν. ΒΕΡΥΚΟΚΑΚΗ ΚΑΙ ΣΙΑ

Μεγάλη συλλογή
Σανταϊώθ και μεζουζώθ

ΤΗΛΕΦ. 24-772

ΕΡΜΟΥ 5 — ΑΘΗΝΑΙ